

Potēšana lēnām uzņem apgriezienus

Vakar 16 vakcinācijas kabinetos Latvijā, tostarp Kuldīgas slimnīcā, poti pret Covid-19 varēja saņemt medicīnas darbinieki, kuri ar slimajiem pacientiem nav tiešā saskarē. Tomēr vakcinācijas plānā paredzētais – katru nedēļu saptotēt 50 000 iedzīvotāju – tik drīz vēl neizdosies.



Viena no mediķiem, kuri saņēma poti pret Covid-19, ir Anžela Vārna, Kuldīgas slimnīcas bērnu nodaļas māsiņa. Esot gan patīkams satraukums, ka šis ir sākums, lai atgrieztos pie normālas dzīves, gan bažas, jo dzirdētas runas par blakusefektiem. Uzzinot, ka būs iespēja potēties, vēl domājusi, bet beigu beigās guvusi pārliecību, ka tas jā dara. Kaut vai mazbērnu dēļ. No kreisās – medicīnas māsa Ilze Birze.

LAI MAZBĒRNIEM DROŠI

Kuldīgas slimnīca saņēmusi 102 farmācijas uzņēmuma *Pfizer* vakcīnas. Potēšana sākas trešdien un turpinās trīs dienas. Lai gan Kuldīgā Covid-19 slimnieki ārstēti netiek, risks inficēties ir visiem mediķiem. Primāri vakcīnu saņem uzņemšanas, reanimācijas un anestezioloģijas, dzemdību un tranzīta nodaļas mediķi, kuri strādā ar potenciāli inficētajiem.

Bērnu nodaļas vadītāja, neonatoloģe Ramona Irbe ir starp pirmajiem, kas potēta. Viņa atzīst, ka vispirms vākusi informāciju un izvērtējusi: „Mani pārliecināja dzīves pieredze. Vakcīnu saņēmu aizvakar, jutos ļoti labi. Ceru, ka vasarā vairs nebūs ne tikai mājsēdes, bet arī valstsēdes un varēšu kaut kur aizbraukt. Potēšana nav nekāds jauns. Mēs pret ļoti daudz ko vakcinējamies, pat nepajautājot, kas un cik ilgi būs. Cilvēkiem, manuprāt, neloģiskie jautājumi rodas tādēļ, ka viņi dzīvo bailu un stresa telpā. Neredzu citu iespēju, kā ar šo vīrusu sadzīvot. Man ir pieci mazbērni. Jādomā, kā viņiem dzīvot drošāk.”

NE TĀDĒĻ, KA LĒTA

Lai kļiedētu bažas, ka Latvijā visvairāk būs lētas un Eiropas Zāļu aģentūras vēl neapstiprinātas vakcīnas no firmas *Astra Zeneca*, 6. janvārī Veselības ministrijas speciālisti no darba grupas, kas izvēlējās, kuru Eiropas Komisijas (EK) piedāvājumu pasūtīt, pamatoja, kādēļ šāds lēmums. No sešām kompānijām EK vakcīnu portfeli Latvija pieteicās piecām. Visvairāk – vēl aizvien Eiropā neregistrētajai no uzņēmuma *Astra Zeneca*. „Tā līgumu ar Eiropas Komisiju slēdza pirmā – jau augusta beigās. Pārējās oktobrī un novembrī. Katrai valstij bija jāizlemj piecās dienās pēc līguma noslēgšanas, un tas bija lēmums par vēl neregistrētu vakcīnu, nezinot, kad tā būs pieejama,” atzina VM pārstāve Jana Feldmane.

Infektoloģe Dace Zavadska precizēja, ka *Astra Zeneca* izraudzīta kā vislabākais tābrīža piedāvājums: „Vakcīna tiek kritizēta nepelnīti. Būtiska ir loģis-

tika un uzglabāšana. *Pfizer* vakcīnai tā ir vissarežģītākā, šī paredzēta lieliem vakcinācijas centriem, jo pēc dziļās atsaldēšanas ļoti ātri jāiztērē. *Modernas* ražotās parastajā vakcinācijas ledusskapī var glabāties 30 dienas, bet firmas *Astra Zeneca* – divus gadus.” Profesore pārliecināta, ka to bez speciālām iekārtām var glabāt jebkurā doktorātā.

GAIDA PIEGĀDI

Zāļu tirgū pirmā nonāca *Pfizer* vakcīna, bet 6. janvārī ES reģistrēta arī *Modernas* ražotā. Zāļu valsts aģentūras direktors Svens Henkuzens sacīja: kamēr firmas *Astra Zeneca* vakcīna nav pieejama, tiek gaidītas reģistrētās. Pirmās 1000 no uzņēmuma *Moderna* Latvijā nonāksot 11. janvārī, piegāde pieaugšot ik pēc divām nedēļām. Pirmajā ceturksnī gaidīti 42 000 devu. Arī nākamais vedums no *Pfizer* būšot pirmdien.

Inguna Spuleniece
Alberta Dintera foto



Unikāla viduslaiku pils, kurā izpēte jāturpina, – tā par Alsungas pils dienvidu korpusa rekonstrukciju saka vēsturnieks Andris Tomašūns. Ko viņam izdevies atrast?

➔ 10. lpp.

Ministru prezidents Kariņš atlaiž veselības ministri Viņķeli. Dažādi viedokļi.

➔ 2. lpp.

Uzņēmēju bažas un cerības. Kā mainās nodokļi.

➔ 8.–9. lpp.



Liepājas ielas stāsti.

➔ 6. lpp.

Par papīrmalkas pārstrādes rūpnīcu iestājas *Stigas RM* valdes loceklis Andris Ramoliņš.

➔ 3. lpp.



Kā neļaut sevi izmantot. Psiholoģes Līgas Rupertes ieteikumi.

➔ 16. lpp.

Otrdien, 12. janvārī:

- Novadu reforma un pakalpojumi: kas mainīsies.
- Jāņa Pētersona gaismas šovi.
- Kas jauns zemniekiem un mežiniekiem.
- Lai pirkumi internetā droši.
- Higiēnas prasības kovidaikā.



REDZĒJUMS

Kā es kļuvi par likumpārkāpēju

Šo redzējumu tikpat labi varētu likt laikraksta sadaļā *Mums raksta vai Mums zvana*, ja vien tas nebūtu mans novērojums par to, kā Kuldīgas iedzīvotājs var kļūt par likumpārkāpēju.



Alberts Dinters

Proti, runa jau atkal ir par atjaunoto Jelgavas ielu. Atvainojiet, bet man ir sajūta, ka to mēs pieminēsim vēl ilgi. Autostāvvietā pretī namam Nr. 24. Autovadītājs, tuvojoties šai vietai, redz, ka ielas malā novietotas automašīnas, tātad tur var stāties.

„Papīrs pacieš visu, cilvēks ne.”

Griežu malā, kāpjau laukā. Auto jau aizslēgts, un pēkšņi man pretī nāk draugs, ar kuru bija norunāta tikšanās. Un jau pa gabalu saka: „Eu, izrādās, ka te nevar stāvēt! Mums jāpārbrauc citur.” Ieplešu acis, jo citu pilsoņu auto tur stāv gan priekšā, gan aizmugurē. Kā izrādās, stāvvietai teju pa vidu ietves malā ir uzlikta Kuldīgai tik ierastā miniatūrā ceļa zīme *Stāvēt aizliegts*. Zem tās papildu zīme, kas vēsta, ka no ceļa zīmes staba auto nebūs atstāt divus metrus pa labi un divus pa kreisi. Zem tās *homo sapiens vulgaris* (parastajam cilvēkam) neko neizsakoša sarkana plāksnīte ar cipariem uz tās. Ko tas nozīmē? Ko apzīmē ar trešo zīmi? Kāpēc tāda neļaušana tieši pa vidu stāvvietai? Tikai tad, kad tu, cilvēks, paver skatu uz leju, saproti, ka tieši pie staba atrodas aka, kas pārsegta ar sarkanu vāku. Ugunsdzēsēju hidrants. Tad, lūk, kas par iemeslu! Bet tā atrašanās vieta liek uzdot jautājumu: „Vai tiešām ielas rekonstrukcijas laikā to nevarēja pārvietot tā, lai tas netraucē autovadītājiem, bet ir brīvi pieejams ugunsdzēsējiem glābējiem?” Izrādās, ka tas ierīkots no jauna, jo, ja palūkojas *Google* kartes ielu attēlos, redzēsiet, ka tā tur iepriekš nav bijis.

Jā, uz papīra un dzīvē atkal viss it kā izdarīts korekti. Ceļa zīmes ir, apzīmējumi ir, bet vai šajā punktā viss sakārtots praktiski? Nē, jo atkal visa atbildība tiek novelta uz autobraucēju pleciem. Nepaskatījies uz zīmēm? Pieņēmi, ka izbūvētā josla visa atvēlēta auto stāvēšanai? Pats vainīgs – saņem sodu! Uzlieciet, lūdzu, nepārprotamas norādes, jo miniatūrā ceļa zīme Kuldīgas zīmju jūrā pazūd! Izdomājiet, kā hidranta vietu norobežot tā, lai cilvēks neviļus nekļūst par likumpārkāpēju! Var taču panākt, lai vilks paēdis un kaza dzīva. Bet varbūt par to varēja padomāt pirms darba, nevis tad, kad viss jau pabeigts?

TRĪS PAR VIENU

Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (*Jaunā Vienotība*) šonedēļ pieprasīja veselības ministres Ilzes Viņķeles (*Attīstībai/Par!*) demisiju. Viņa to pieņēma un atkāpās.

Vai šis bija pareizais laiks, kad atlaist par veselību atbildīgo politiķi?

ZIRGUS UZ PĀRCELTUVES NEMAINA

1. Līga Kozlovska, Latvijas Lauku ģimenes ārstu asociācijas vadītāja:
– Man tāpat kā daudziem kolēģiem tas bija pārsteigums. Izjūtas ir neviennozīmīgas, jo zirgus uz pārceltuves nemaina. Ir iesākti ļoti smagi darbi. Kāds mums var patikt vairāk vai mazāk, bet Ilze Viņķele neapšaubāmi ir darījusi daudz – to nevar nenovērtēt. Kariņa lēmums ir pārstei-

dzīgs. Ja cilvēki nespēja sarunāties un rast kompromisus lielos, valstiskos lēmumos, tad par to ļoti žēl, jo skaidrs, ka jebkuram jaunajam veselības ministram daudz lietas būs jāsāk darīt no jauna. Tieši tāpat kā mums, ģimenes ārstiem, kuri ir cieši saistīti ar Covid-19 apkarošanu.

Ja es būtu premjerministrs, tad sa-
springtajā pandēmijas laikā tā nedarītu. Es

tomēr meklētu dialogu un kompromisu. Provisoriskais vakcinācijas plāns mums bija zināms jau decembra otrajā pusē, un izmaiņas tajā nekādi nav saistītas ar ministri. Tas atkarīgs no vakcīnu piegādes. Man gribas Kariņa kungam novēlēt izturību un spēju parādīt labu nozares pārvaldību, līdz atradīsies jauns veselības ministrs.

SVARĪGĀK IR UZLABOT VESELĪBAS APRŪPI

2. Jevgēnijs Kalējs, Latvijas Slimnīcu biedrības vadītājs:
– Patiesībā nebūtu labi, ja mēs sāktu komentēt valdības vadītāja lēmumus, jo tā ir tikai viņa kompetence. Ja viņš tos pamatojis, ir teiciens, ka kaujas laikā

komandierus nevar mainīt. Bet jāņem arī vērā tas, ka politika ir viena liela šaha spēle. Reizēm varbūt vajag upurēt dāmu, lai karalis paliek dzīvs. Tāda ir politika. Bet galvenais ir tas, lai veselības aprūpe uzlabotos. Vai tas notiks, mēs vēl nezinām,

jo saslimstība ar Covid-19 palielinās. Jāgaida arī tas, ko dos vakcinācija. Ja situācija uzlabosies, tad varēsim atgriezties pie iepriekšējās dzīves, bet pašlaik arī jūs Kuldīgā taču redzat, kas notiek.

POTĒT IESPĒJAMI ĀTRI

3. Andris Skride, Saeimas deputāts (*Attīstībai/Par!*), sociālo un darba lietu komisijas priekšsēdis, ārsts:
– Šis ir sarežģīts laiks gan sabiedrībai, gan valdībai. Nepieciešami skaidri, bet vienlaikus izsvērti, pārdomāti lēmumi. Veselības ministres Ilzes Viņķeles atlaišana ir bijis negaidīts solis, tomēr Ministru prezidentam kā valdības vadītājam šādas tiesības ir. Ņemot vērā premjera pārmetumus, jāpiekrīt, ka vakcinācija jānodrošina pēc iespējas ātrāk, lai brīdī, kad vakcīnas

ir Latvijā, tās 24 stundās tiktu izmantotas, lai nodrošinātu pēc iespējas lielāku tvērumu ar vakcīnētiem cilvēkiem. Procesam jābūt koordinētam un labi organizētam, un tas līdz šim, iespējams, nebija tik sekmīgs, kā varētu būt. Vakcinācijas plāns ir, bet praktiskā puse varbūt piekļūbo. Visticamāk, līdz galam nav notikusi komunikācija ar iesaistītajām pusēm: ģimenes ārstiem, slimnīcām. Slimnīcu pārstāvji ir atzinuši, ka nav pārliecināti par to, kas viņiem jādarā.

Kāda ministra demisijas pieprasījums nekad nav laikā, tomēr, ja valdībā tāda situācija veidojas un premjers uzskata, ka šāds solis attaisnosies, tad jārikojas. Vienlaikus jāuzsver, ka šis ir krīzes laiks un ka veselības ministre ieguldījusi lielu darbu, tomēr efektīvai situācijas vadīšanai acīmredzot tas nav bijis pietiekami sekmīgs.

Alberts Dinters

MANUPRĀT

Mainīt fokusu

„Šausmīgi daudz taisnību. Nojukt var, ja nav savējās,” sacījis dzejnieks Imants Ziedonis. Kā vienmēr, viņš īsos vārdos spējis ietvert veselu dzīves filozofiju, kuras pamatā ir atgādinājums, kā justies labi arī sarežģītos apstākļos. Vīrusa dēļ tādi mums nu jau ir diezgan ilgi. Ierobežojumi vairojas, un likumsakarīgi – pretestība tiem pieaug. Tāda ir cilvēka būtība – protestēt pret to, kas liedz darīt, kā patīk. Rodas dusmas, depresija, apātija. Ko darīt? Vai šīs izjūtas sevī ielaist? Pieļaut, ka

sliktā psiholoģiskā veselība pasliktina fizisko veselību? Nē!

Ja cilvēkam kas tiek atņemts, veidojas zaudējuma izjūta. Psihologi iesaka no tās atbrīvoties, tukšo vietu aizpildot ar citu saturu. Kad pasākumi, iesaistīšanās pašdarbnieku kolektīvā, kafējnīcu apmeklējumi, tikšanās ar draugiem u.c. nodarbes liegtas, svarīgi sevi ieinteresēt ar citām saturīgām nodarbēm, kādas ir iespējamas. Jāatgādina sev kādreiz laika trūkuma dēļ nepiepildītās vēlmes. Varbūt kāds

var dienas režīmā ieviest divu mēnešu intensīvu vingrošanu un pavasarī, kad, cerams, vīruss būs rimies, lieliskā izskatā iziet ielās? Var mācīties spēlēt mūzikas instrumentu, tamborēt, dekupēt, var izlasīt grāmatu kalnus vai pieķerties kam citam. Svarīgi to darīt ar aizrautību, lai stiprinātu fizisko veselību un šo periodu, ko ierobežo ārēji apstākļi, pārvarētu.

Jolanta Hercenberga

APTAUJA WWW.KURZEMNIEKS.LV

No 19. līdz 31. decembrim



Kas ir jūsu spēka avoti?

Apkopoja Laila Liepiņa

FOTOKOMENTĀRS



Uzmini nu, kuram Alsungā skaistākais deguns!
Jolantas Hercenbergas teksts un foto

RUNĀ SPECIĀLISTS

Vajag savu papīrmalkas pārstrādes rūpnīcu

Andris Ramoliņš, SIA Stiga RM valdes loceklis, Latvijas Kokrūpniecības federācijas padomes un Latvijas Neatkarīgo mežizstrādātāju asociācijas valdes loceklis



Meži ir vienas no mūsu zemes lielākajām bagātībām un vērtīgākajiem dabas resursiem. Tie klāj vairāk nekā 50% Latvijas teritorijas, un arvien vairāk sabiedrība pievērš uzmanību tam, lai tie tiktu ilgtspējīgi un produktīvi apsaimniekoti. Lai arī eksportētās produkcijas rādītāji ir lieli, ņemot vērā mūsu valsts platību, nedrīkst aizmirst, ka no prasmes šos resursus ilgtspējīgi apsaimniekot ir atkarīgs tas, cik lielu labumu spēsim no meža iegūt.

Nesen Zemkopības ministrija ikvienu aicināja piedalīties tās organizētajā *Meža nozares konferencē 2020*. Piedalījās liela daļa meža īpašnieku, apsaimniekotāju, mežsaimniecības uzņēmēju un nozarē nodarbināto. Tika runāts par gaidāmo Eiropas Savienības atbalstu mežsaimniecībai un īpaši diskutēts, ka Latvijā nepieciešama sava papīrmalkas pārstrādes rūpnīca.

Mēs visi zinām, ka Latvija jau gadiem bijusi papīrmalkas izejvielu valsts, jo šeit nav rūpnīcas – papīrmalku te nepārstrādā. Taču tā ir ļoti vērtīga izejviela visā pasaulē – papīrmalka kopā ar naftu un pārtiku ir starp vissvarīgākajām precēm pasaules tirdzniecībā. Latvijas uzņēmumi papīrmalku eksportē uz rūpnīcām Somijā, Zviedrijā, Dānijā, Vācijā, Lielbritānijā un citur.

Savā ziņā tas nozīmē, ka esam sasaistīti un atkarīgi no Skandināvijas un citu Eiropas valstu uzņēmēju diktētajām cenām, ražošanas jaudas un noslodzes, kaut gan savs uzņēmums nozīmētu to, ka papīrmalku mēs varētu pārstrādāt par augstvērtīgāku ražojumu. Vienlaikus jāatzīst, ka papīrmalkas eksports ir ļoti nestabils. Dažkārt ārzemju uzņēmēji šo materiālu iepērk nelielās partijās, piemēram,

novembrī diezgan sliktā situācija Latvijas tirgū bija ar skujkoku un apses papīrmalku. Zviedrijā ir plašs celulozes un papīra rūpniecības tīkls, bet pie mums par pārstrādes rūpnīcu līdz šim uzvirtojušas tikai runas.

Taču konferencē pārrunātais dod reālas cerības, ka Latvija varētu izveidot pirmo šādu rūpnīcu Baltijā. Tas dos ne tikai jaunas darbavietas un lielākus nodokļu ieņēmumus, kas sekmēs tautsaimniecības izaugsmi, bet arī priekšrocības konkurencē ar kaimiņvalstīm – Igauniju un Lietuvu, kur tādu rūpnīcu nav. Tad Latvija beidzot varēs cīnīties par investīcijām un tirdzniecības plūsmām.

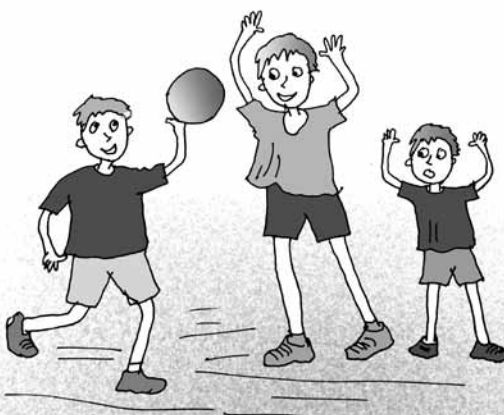
Būtiski, ka jauna rūpnīca dotu iespēju mums pašiem ražot augstas kvalitātes produkciju, ņemot vērā to, ka papīrmalka līdz šim bijusi tikai eksporta prece.

Stiga RM šovasar valdību informēja par augstas gatavības projektu ar Eiropas Savienības piešķirto Covid-19 krīzes pārvarēšanas finansējumu – koksnes pārstrādes rūpnīcu Engures novadā. Varam uz laiku to atlikt, jo valsts interesēm jābūt prioritārām. Turklāt laba zīme ir tā, ka šo valsts iniciēto projektu atbalsta lielākā daļa meža nozares un kokapstrādes pārstāvju. Savā veidā šī ir iespēja mežsaimniecībai beidzot kļūt neatkarīgai, un tas būtu liels ieguvums visai nozarei.

Mēs nepārtraukti dzirdam runas par nepieciešamību uzlabot Latvijas konkurētspēju, ražot preces ar augstu pievienoto vērtību, strādāt pie ekonomikas stabilitātes un izaugsmes. Pašiem sava papīrmalkas pārstrādes rūpnīca iespējami īsākā laikā – tas ir atbildīgs veids, kā parūpēties par ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu un tā nākotnes vērtības pieaugumu.

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums



„Dienā, kad izdomā pat trīs aktivitātes, laiks kopā pāiet ļoti ātri, esmu bērnu visu dienu nodarbinājis, bet vakarā redzu viņu jau pārgurušu, lielās emocijās. Svarīgi ir arī pagarlaikoties – teiksim, tāda normāla sadzīve bez ārkārtīgi sarežģītiem plāniem,” saka divu puiku tēvs Lauris Bokišs.

MUMS RAKSTA

Kā mainās pasta pakalpojumi ar Lielbritāniju

Beidzoties pārejas periodam, kad Lielbritānija izstājas no Eiropas Savienības (ES), no 1. janvāra izmaksās pasta sūtījumiem no Latvijas nemainās. Taču, kad Latvijas iedzīvotāji saņem noteiktas vērtības sūtījumus no Lielbritānijas, ir nepieciešama atmuitošana un nodokļu samaksa.

SŪTĪJUMI UZ LIELBRITĀNIJU

Pastkaršu, vēstuļu, sīkpaku, bandroļu nosūtīšanas izmaksas nemainās – tām ir tāds pats tarifs kā līdz šim. Pasta pakām virs 10 kg pēc *Brexit* noteikts 0% PVN līdzšinējā 21% vietā. Piemēram, ja 11 kg pakas nosūtīšana uz Lielbritāniju maksāja 65,99 eiro ar PVN, tagad izmaksas būs 54,54 eiro ar PVN.

NODOKĻI

No Lielbritānijas ienākošajiem stājas spēkā tāda pati atmuitošanas kārtība, kāda ir sūtījumiem no jebkuras citas valsts vai teritorijas ārpus ES.

Sūtījumiem ar vērtību līdz 22 eiro nav ne muitas nodokļa, ne PVN. Komerciālajiem, piemēram,

internetā iegādātajām precēm ar vērtību no 22,01 līdz 150 eiro, tiek piemērots PVN, bet virs 150 eiro – gan PVN, gan muitas nodoklis.

Nekomerciālajiem sūtījumiem – dāvanām vai precēm, ko viena fiziska persona sūta citai, – ar vērtību no 22,01 līdz 45 eiro nav ne muitas nodokļa, ne PVN, bet uz sūtījumiem no 45,01 līdz 150 eiro un vairāk tiek attiecināti abi.

ATMUITOŠANA

Informāciju, ka sūtījums jāatmuito, *Latvijas Pasta* (LP) klienti saņem mobilajā īsziņā (ja būs norādīts precīzs saņēmēja tālrunu numurs) vai drukātā veidā pastkastītē. Ja sūtījums nebūs atmuitojams, tad aicinājums to saņemt tiks piegādāts bez papildu informācijas.

Saņemot atmuitojamu sūtījumu, klients var to atmuitot pats vai par maksu izmantot LP muitas brokeri. Viena sūtījuma atmuitošana fiziskām personām maksā 3,50 eiro.

Ja klients to dara pats, jāpieslēdzas Valsts ieņēmumu dienesta (VID) elektroniskās deklarēšanas sistēmai, jāaizpilda vienkāršotā

importa muitas deklarācija pasta sūtījumiem. Lai uzzinātu sūtījuma vērtību, ja tā ir nevis internetā iegādāta prece, bet dāvana, var sazināties ar LP klientu centru: 67008001, 27008001, info@pasts.lv.

Izvēloties muitas brokera pakalpojumus, e-pastā (pastabrokeris@pasts.lv) var nosūtīt sūtījuma dokumentus: pirkuma orderi, maksājuma uzdevumu, sūtījuma numuru, pilnvaru, ar ko LP tiek pilnvarots muitas formalitātēm. Pilnvara pieejama vietnes *Pasts.lv* sadaļā *Muita*, vai arī klientam to elektroniski nosūtīs brokeris. Pēc atmuitošanas LP brokeris klienta e-pastā nosūtīs ziņu, kā arī nodokļu un pakalpojuma maksu. Tad jānododas uz pasta nodaļu, kur jāuzrāda pilnvaras oriģināls, jāsamaksā nodokļi, pakalpojuma maksa, un var saņemt sūtījumu.

Vairāk – VID mājaslapā vai pa tālr. 67120000.

Gundega Vārpa,
LP ārējo komunikāciju vadības daļas vadītāja

MUMS ZVANA

Ir arī citi veidi

Kāda kuldīdzniece sašutusi, ka cilvēki gaužas: ārkārtējās situācijas dēļ augošiem bērniem liegts apģērbu iegādāties veikalos. Viņa parliecināta, ka ir arī citas iespējas.

„Arī man ir divi mazi bērni. Jau pirms šīs situācijas apģērbu viņiem esmu pirkusi interneta veikalos, kā arī feisbuka grupās, piemēram, *Kuldīgas mamas*. Nupat šajā grupā ieliku ziņu, ka atdošu kom-

binezonu. Pāris stundās tas jau bija aizrunāts. Nekaunos bērniem iegādāties lietotu apģērbu. Viņi aug tik strauji, ka galvenokārt virsdrēbes novalkāt nepaspēj.”

Inguna Spuleniece

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā uztverat komandantstundu, kas dažas nakts ieviesta Covid-19 dēļ?

/Tā vēl būs šodien un rīt no 22.00 līdz 5.00./



Nauris Blīzna, celtnieks:

– Mani tas īsti neskar, jo pa naktīm ārā nevazājos. Svētkos nebija nekādu problēmu šo likumu ievērot. Man mājās maza meitiņa, tādēļ manis pēc tagad ziemā tā varētu būt katru dienu. Ja šāda komandantstunda būtu vasarā, tad gan protestētu.



Deniss Kretalovs, Kultūras ministrijas darbinieks:

– Tā bija vajadzīga. Laikā, kad nedrīkstēja atrasties ārā, cilvēku uz ielām nebija, un tas tomēr ir veids, kā palīdzēt kovidu apturēt. Ticu, ka valdībai ir grūti atrast perfekto vidusceļu, lai visi būtu apmierināti, tomēr spētu kovidu apturēt. Katram jābūt atbildīgam pret sevi un apkārtni, jo saslimušo skaits turpina augt. Es komandantstundu varēju mierīgi ievērot. Mums ar ģimeni ļoti patīk Latvijas dabas takas un arī Kuldīga. Pa dienu vajag daudz staigāt pa āru, baudīt dabu, un tad vakarā nemaz nav vajadzības iet ārā.



Kārlis Tilgalis, pensionārs:

– Ikdienā to nevajag, tikai uz svētkiem, jo tad notiek lielā *tusēšana*, īpaši jauniešu lokā. Kā gan citādi ar kovidu beidzot tiks galā? Es jau pensionārs un dzīvoju privātmājā, tāpēc pa naktīm ārā vairs nekur neeju. Žēl vienīgi, ka mazbērņus nevar satikt. Bet mēs tāpat aizbraucam ciemos, vismaz caur žogu sasveicināties un aprunājamies.



Maruta Freiberga, pensionāre:

– Svētkos šo ierobežojumu vajadzēja, jo daudzi joprojām neievēro citus likumus. Ikdienā, domāju, bez komandantstundas varētu iztikt. Laukos dzīvojot, mani tas neietekmē – savā sētā varu atrasties ārā, kad gribu. Uz svētkiem kaimiņi šāva salūtu, tāpēc svētki izdevušies.



Rūta Sniedze, biologe:

– Es kā mamma vispār vairs nezinu, ko nozīmē nakts dzīve, tāpēc šis ierobežojums mani netraucē. Skaidrs, ka cilvēki grib satikties un atpūsties, jo visu laiku būt vienas mājsaimniecības lokā var nedaudz *piegriezties*, turklāt vientuļiem cilvēkiem varētu būt īpaši grūti. Bet, ja šāda komandantstunda un lieli sodi tika ieviesti, tad tas palīdz cīnīties ar kovidu. Valdības lēmumus atbalstu – neuzskatu, ka kaut kas tiek pārspīlēts.



Agate Feldmane, skolniece:

– Es pa naktīm nekur neeju, tāpēc mani tas neietekmē. Protams, žēl, ka nevarēja aiziet paskatīties Jaungada salūtu, bet citādi to neizjūtu. Domāju, ka cīņai ar kovidu komandantstunda nepalīdzēs un saslimšana nemazināsies. Ikdienā šādas ierobežojumus nevajag. Ar draugiem cenšamies par kovidu vispār nerunāt, citādi jau par daudz.

Katrīna Blaua, Elisas Rudzītes foto

Pandusam atrasts labs veids



Uzbrauktuve pie dzīvokļa Planīcas ielā 8 izmaksās gandrīz 8000 eiro, ko sedz Kuldīgas novada pašvaldība. Darbs vēl nav galā.

Kuldīgas komunālie pakalpojumi (KKP) Planīcas ielā pie daudzdzīvokļu mājas pirmā stāva ierīko uzbrauktuvi cilvēkam ratiņkrēslā.

KKP īpašumu apsaimniekošanas daļas vadītāja Ita Bērziņa skaidro, ka tas darīts par pašvaldības naudu un viss projektēts, atrodot šai vietai labāko veidu. Process nav bijis ātrs, bet rezultāts iepriecinošs. Viņa pastāstīja, ka ierosinātāja esot Ir-

niece, kuras dēlam ir kustību traucējumi. Dzīvokļa gaitenis ir ļoti šaurs – invalīdam nav iespēju pārvietoties un izklūt ārā. Sieviete lūgusi palīdzību pašvaldības dzīvokļu speciālistei Elīnai Iljinai. „Darbs vēl nav pabeigts, laika apstākļu dēļ nevar arī nokrāsot metāla detaļas,” piebilst I.Bērziņa.

**Inguna Spuleniece
Alberta Dintera foto**

Kabilē daudz saslimušo

Kuldīgas novada pagastu vadītāju šīgada pirmajā sapulcē, kas, kā ierasts, notika videokonferencē, pieminēts Covid-19 uzliesmojums Kabilē, pārrunāti aizvadītie svētki un tas, kādas ir finanšu prognozes.

Saistībā ar stingrajiem Covid-19 noteikumiem laukos brīvdienās daudz pārkāpumu nav bijis. Publiski pasākumi un ugunošana nenotika, ļaudis šāvuši raķetes privātmāju pagalmos. Lielākoties noritējis mierīgi, tomēr visi iedzīvotāji ierobežojumu nopietnību nav sapratuši: dažviet jaunieši pārkāpuši komandantstundu, citur cilvēki svētkos nav spējuši atteikties no ciemos iešanas.

Nepatīkamākā situācija izveidojusies Kabilē, kur šīs nedēļas sākumā bijis vairāk nekā 20 inficēšanās gadījumu. Nav zināms, no kurienes vīruss izplatījies, tāpēc savas un citu veselības labā ir svarīgi piesardzību un noteikumus ievērot. „Neaicinu cilvēkus tramdīt, bet šad un tad var palūgt policiju, lai pa pagastu izbrauc preventīvos nolūkos, kaut gan tā to jau dara

pēc savas iniciatīvas,” atgādināja domes izpilddirektore vietniece Agnese Buka.

Informējot par budžetu, priekšsēdes vietnieks Viktors Gotfridsons atzina, ka nekā spīdoša nākotnē nav, tomēr ir izdevies iekļauties skaitļos, kas plānoti pirmajam pusgadam. Tad būs administratīvā reforma, jauns novads un citi skaitļi. Arī ceļu fondā nauda piešķirta tikai pusgadam un tikpat, cik pērn. Tādējādi daļa projektu būs jāatliek. Attīstība varēs notikt vienīgi uz kredītu rēķina – citur investīcijas nebūs, kur ņemt. Ja kādā pagastā būs neatliekama vajadzība, pašvaldība meklēs iespējas līdzēt. „Drūmi to iezīmēju, bet būtībā nemaz tik slikti nav,” tā V.Gotfridsons.

A.Buka piebilda, ka par spīti nelabvēlīgajai situācijai jāmēģina turpināt atjaunot lauku ceļus, iespējams, ņemot aizdevumu. Otrajai kārtai vairāki projekti jau sagatavoti, un ar tiem drīzumā jāstartē, vienlaikus jāšāk gatavoties trešajai kārtai.

Daina Tafelberga

Skolu darbs joprojām ierobežots

„Ceru, ka svētki devuši laiku pārdomām par līdzatbildību un līdzdalību. Kaut gan saslimstības rādītāji līdz 14 gadu vecumam jau vairākas nedēļas stāv uz vietas, esam lēmuši, ka līdz 25. janvārim paliek iepriekšējie ierobežojumi,” preses konferencē trešdien sacīja izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska.

No 4. janvāra 7.–12. klases, kā arī pro-

fesionālās un augstākās izglītības iestādes atsākušas darbu neklātienē, savukārt 1.–4. klasei ziemas brīvlaiks pagarināts līdz 25. janvārim. 5.–6.klasēm plānots noteikt attālinātās mācības no pirmdienas, 11. janvāra, taču par to vēl tika lemts ceturtdien. Tāpat I.Šuplinska norādīja: atkārtoti pagarinot ziemas brīvlaiku jaunākajām klasēm, tiks pagarināts arī mācību gads vasarā.

Elisa Rudzīte

TIESĀ

Atzīts par vainīgu, bet spriedums pārsūdzēts

Kurzemes rajona tiesa Kuldīgā pirmajā instancē Skrundas novada pašvaldības izpilddirektoru Gunti Putniņu atzinusi par vainīgu tišā viegļu miesas bojājumu nodarīšanā 2018. gada vasarā.

Viņam piespriests 140 stundu piespiedu darbs, uzdots cietušajam kompensēt morālo kaitējumu (500 eiro) un 2226,42 eiro par viņa advokāta palīdzību. G.Putniņš vainu nav atzinis, spriedums ir pārsūdzēts un tiks izskatīts nākamajā instancē. Lietā, kurā apsūdzība celta pēc Krimināllikuma 130. panta otrās daļas, izskatīta trīs tiesas sēdēs. *Kurzemniekam* G.Putniņš sacīja, ka situāciju nekommentēs, kamēr lieta nebūs galā.

APSŪDZĒTĀ STĀSTS

Tiesā G.Putniņa un kādas liecinieces liecībā ir šāds notikušā izklāsts. Visu dienu trīs cilvēku kompānijā esot atpūtušies, peldējušies. Kaimiņš daudz lietojis alkoholu, vakarpusē atnācis un prasījis alu. G.Putniņš pudeli iedevs, bet pēc laika kaimiņš nācis atkal un prasījis degvīnu. Iedevs konjaka pudeli, ko otrs turpat ik pa laiciņam lietojis. Vēlāk paaicinājis kaimiņu uz vēst, kopā gājuši peldēties. Apsūdzētais esot iedzēris tikai 20 gramus – divas glāzes pielicis pie lūpām, jo vakarā

bijis paredzēts braukt uz koncertu Kuldīgā. Tajā dienā iereibušais kaimiņš esot kritis vismaz četras reizes. Vienu reizi apsūdzētais bijis mājās, kad izdzirdējis ārpusē blikšķi. Ieraudzījis kaimiņu guļam un to, ka viņam nav labi. Piezvanīts mediķiem. Kad tie aizbraukuši, kaimiņš atkal prasījis alkoholu. G.Putniņš iedevs un teicis, lai iet mājās. Taču kaimiņš prasījis ieliet vēl un teicis, ka atsūtīšot vīrus, kas viņa sievu izvarošot un Ventā noslīcināšot. Apsūdzētais par to sadusmojies un teicis, lai vācoties ārā. Bet kaimiņš pieķēries G.Putniņam pie kakla un ar elkoni iesitis pa zodu. Viņš cietušo atgrūdis, un tas aizstrepuļojis. Apsūdzētais nekādus miesas bojājumus neesot nodarījis, tikai vīrieti no sevis atgrūdis, jo saņēmis draudus sev un ģimenei.

CITU LIECINIEKU VERSIJA

Citās liecībās notikumu izklāsts tiesā izskanējis šādi. Apsūdzētais, cietušais un vēl viena persona kopā atpūtušies, dienas laikā

vairākkārt peldējušies. Neviens liecinieks neesot redzējis, kā cietušais traumu guvis pirmo reizi. No kaimiņa sētas tikai dzirdējuši izsaukumus: „Beidz, beidz!” Kad uz turieni aizgājuši, redzējuši cietušo guļam zemē. Izsaukta neatliekamā palīdzība. Mediķi konstatējuši, ka ir nolauzts zobs, traumēta mēle un ir pēdas nospiedums uz ribām. Ieteikuši doties līdzī uz slimnīcu, bet vīrietis atteicies. Bijis ļoti stiprā reibumā.

Pēc tam lieciniece redzējusi, kā cietušais un apsūdzētais apķērušies aizgājuši uz G.Putniņa pagalmu. Tur apsūdzētais no galda paņēmis nazi. Cietušais jautājis, vai viņu tagad durs. G.Putniņš nazi nolīcis un ar dūri otram iesitis pa degunu. Cietušais nokritis augšpēdus uz bruģa. Medicīniskā palīdzība izsaukta otro reizi.

ATKLĀJ NEPATIESU LIECĪBU

Lai gan vienas liecinieces un apsūdzētā stāsts atšķiras no vairāku citu liecinieku sacītā un G.Putniņš vainu neatzina, tomēr tiesnese Daina Alksne, izvērtējot liecināto

un citus materiālus, atzinusi viņu par vainīgu.

Tiesnese arī konstatējusi, ka viena sieviete pirmstiesas un tiesas izmeklēšanā apzināti sniegusi nepatiesu liecību, lai apsūdzētajam palīdzētu no kriminālatbildības izvairīties. Pieņemts lēmums, ka ir konstatēta apzināti nepatiesa liecība, un šis fakts nosūtīts tālākai izmeklēšanai.

BIJIS SODĪTS PAR BRAUKŠANU REIBUMĀ

Iepriekš G.Putniņš, būdams Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks, 2010. gada aprīlī naktī pie stūres tika apturēts 1,04 promiņu reibumā un sodīts pēc Administratīvo pārkāpumu kodeksa. Kuldīgas rajona tiesa viņam piesprieda piecu diennakšu arestu, 400 latu sodu, autovadītāja tiesības atņemot uz gadu. Kā toreiz sacīja Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes satiksmes uzraudzības rotas komandieris Ingus Ukstiņš, kurš braucēju apturēja, G.Putniņš nav mēģinājis sava amata dēļ no soda izvairīties. Arī tiesā vainu viņš atzina un

piespriesto ir izcietis. Pēc šī notikuma G.Putniņš izņēma slimības lapu un no darba tika atbrīvots jūnijā ar domes lēmumu, bet pēc paša iesnieguma, jo sapratis, ka pārkāpuma dēļ tur strādāt vairs nevarēs.

Pēc Norvēģijā pavadīta laika G.Putniņš 2011. gada jūlijā pieteicās konkursā un kļuva par vienīgo pašvaldības policistu Skrundas novadā. Domes priekšsēde Nelija Kleinberga tolaik sacīja, ka tas arī bijis vienīgais pretendents un ka agrāk, izveidojot un vadot šādu policiju Kuldīgā, viņš sevi parādījis no vislabākās puses. Tā paša gada oktobrī G.Putniņš kļuva par Skrundas novada pašvaldības izpilddirektoru.

Tagadējā domes priekšsēde Loreta Robežniece skaidro, ka par pašreizējo tiesvedību ir informēta, bet darba attiecības tas neietekmē: gan tādēļ, ka viss joprojām ir procesā, gan tādēļ, ka notikušais nav saistīts ar darbavietu un pienākumiem tajā.

**Jolanta Hercenberga,
Dina Poriņa**

„Mans mīļākais karš nav tikai par vēsturi, bet galvenokārt par demokrātijas vērtību, lai novērtētu to, ko esam ieguvuši.”

Daina Tāfelberga, publicitātes foto

Ar vēlmi izstāstīt patiesu stāstu

Kinorežisores, kādreizējās kuldīdznieces ILZES BURKOVSKAS-JAKOBSENAS filma *Mans mīļākais karš* visprestižākajā animācijas kinofestivālā Francijas pilsētā Ansi vasarā guva uzvaru. Šogad savā kategorijā tā saņēmusi arī Latvijas *Lielo Kristapu*. Stāsts par mazā padomju cilvēka audzināšanu melos un aukstā kara biedos mūsu kinoteātros ceļu sāka septembra beigās pēc pirmizrādes Rīgā. Diemžēl drīz nāca pandēmijas otrais vilnis un režisore nevarēja atbraukt uz dzimto pilsētu, lai parunātos ar novadniekiem.

Intervija notika telefoniski mirkli pirms tam, kad Ilze devās uz Norvēģiju, kur jau vairāk nekā 30 gadus ir viņas otrās mājas.

Kas jums ir Kuldīga?

Joprojām jūtos tai piederīga. Tās ir manas saknes, kur cēlusies mamma un tēta dzimta. Un joprojām Kuldīga man šķiet ne tikai skaista, bet arī darbīga.

Jūs nākat no stipras un kuplas, mūspusē pazīstamas un cienītas dzimtas.

Burkovski ir no tēva puses, mamma nāk no Kalnu dzimtas. Žēl, ka tik maz iznācis iepazīt manu cilvēku likteņus. Gribētos zināt vairāk par vecvecākiem. Jāsaka paldies Ingum Bērziņam (*Delfu* redaktoram – red.), ka viņš izdeva onkuļa Miķeļa Bērziņa memoriālos *Manas dzīves apraksts*. Tās ir slepenās burtniņās rakstītas piezīmes par bērniņu cara Krievijā, dzīvi brīvajā Latvijā pirms Otrā pasaules kara un vēlāk par izsūtījumā Sibīrijā pārciesto. Padomju laikā pat sapņot nevarēja, ka tādu grāmatu izdos. Sākumā šie memoriāli bija domāti ģimenes lokam, tikai vēlāk plašākai publikai. Tādi patiesi pieraksti izskaidro daudz, piemēram, kāpēc man ir poļu uzvārds – Burkovskis, ja nekādu sakņu ar Poliju nav. Vienkārši savulaik bija tāda kārtība, ka varēja iedot uzvārdu, kāds ierēdnim ienāca prātā. Dzīvojām ļoti latviski, kaut gan uzvārds ir Burkovski. Turpinām kā latvieši, nesam Latvijas vēsturi tālāk arī šajā jociņgajā vēsturiskajā pagaizienā.

Cik jums personīgi un radošajai darbībai ir nozīmīgas dzimtas saknes?

Nenoliedzami – saknēm ikviena cilvēka dzīvē ir nozīme. Man laimējās: kad biju maza, vēl dzīvas bija abas manas vecvecmammās. Tātad man bija nevis divas, bet kopā četras vecvecmātes! Tas dod dzīvei tādu pamatīguma sajūtu, sakņu apziņu, kaut tajā brīdī esi vēl mazs un dumjš, tāpēc nopietnas lietas nespēj pajautāt. Tagad aizdomājos, ka vajadzēja taču vecvecmātēm pajautāt par 1905. gadu, par Pirmo pasaules karu. Bet kuram gan bērniņā šķiet svarīgs tas, kas bijis sen pirms viņa? Kad šo dzīves stāstu vērtību saprot, tad ir par vēlu, jo nav jau vairs, kas pastāsta patiesību.

Jūsu iepriekšējos darbos, īpaši pēdējā filmā, ir arī vēsturisks vēstījums.



„Laikam esmu darbaholīke, jo visur, kur esmu, tur strādāju. Motivē prieks stāstīt par to, kas mani interesē. Ne ietekmēt skatītāju, bet parādīt būtību. Tā ir vēlme darīt labu, nevis vairot negācijas. Tā man liekas gandrīz kā misija,” saka kinorežisore Ilze Burkovska-Jakobsena.

No bērniņas atmiņām esmu smēlusies daudz. Tas ir mans iedvesmas avots. Kuldīgā dzīvoju Aizputes ielā 17 – tas ir Jāņkalnā, tās skaistās liepu alejas galā. Kuldīga no tiem laikiem man saistījies ar smaržīgo vīgriežu pļavām. Tagad žēl, ka to vīgriežu vairs nav. Smarža ir mūsu pirmā atmiņa. Ne dzirde, ne redze, bet smarža. Tā kā vīgriežu tur vairs nav, kaut kas pazudis, tomēr esmu dzirdējusi un arī pati jūtu, ka Kuldīgā gaiss tik un tā smaržo atšķirīgāk nekā citur. To nosaka augšnes sastāvs, flora.

Man opapa mājai Jāņkalnā arī bija īpaša smarža, tāpat omammas rožu dārzam, jasmīniem, ceriņiem. Tāds mazpilsētas šarms, kaut tas bija attālu no centra. Simbioze starp pilsētu un laukiem. No mūsu uzkalniņa pārredzējam Kuldīgu, tajā pašā

laikā bērniem bija milzīgas iespējas pa pļavām skraidīt. Un turpat, Aizputes ielā, riņķī apkārt dzīvoja arī vecvecmātes māšas – veselas piecas! Tā ir liela bagātība manā dzīvē. Tagad saprotu, cik svarīgi bijis redzēt to paudzi un cik labi būt lielā ģimenē – saimē, kurā visi nemitīgi satiekas un viens otram palīdz.

Kāpēc izvēlējāties apgūt kino režiju?

Tāpēc, ka aizbraucu uz Norvēģiju. Sapratu, ka norvēģu valoda man nav tik laba, lai tur mācītos par žurnālisti. Atmetu žurnālistikas studijām ar roku, bet kaut kas jau jāmācās. Atlika vien izvēlēties

vizuālo mākslu, tāpēc iestājos televīzijas režisoros.

Tagad nolēmāt izmēģināt filmu ar aktieriem.

Jā, man tas būs mēģinājums vairāk no producēšanas viedokļa, jo atšķirībā no animācijas var gādāties neparedzēti apstākļi. Katrā radošajā procesā ir sava godība un sodība. Filmēšana ar aktieriem ir cita pasaule – daudz jauku brīžu, bagātinoša apmaiņa starp cilvēkiem. Profesionāli aktieri var darbu uzlabot ar savu variāciju. Arī zīmējumu var mainīt, piestrādāt pie niansēm, tāpēc es neteiktu, ka šie žanri ļoti atšķirīgi. Tā kā tas saistīts ar lielāku budžetu, tuvākajā laikā vēl palikšu animācijā – vairāk pasakveidīgajā, nevis dokumentālajā.

Kas, jūsuprāt, tagad ir animācijas skatītāji: bērni, pieaugušie, seniori?

Vecums pastāv iedomātā smadzeņu pašierobežojumā. Ja cilvēks sev iestāta, ka ir vecs, tad viņu nekas vairs neinteresē. Pasaule vairs nevalda stereotips, ka animācija domāta tikai bērniem. Pieļauju, ka Latvijā ir vairāk aizspriedumu un konservatīvāka domāšana. Vēl turpinās mantojums no padomju laikiem, kad smadzenēs tika ielikts, ka zīmētie filmu tēli nav domāti pieaugušajiem. Latvijā tiešām animāciju vēl pārsvarā novērtē bērni tā līdz pusaudža vecumam. Norvēģijā manas filmas skatījušies daudz senioru, jo viņiem tās šķiet labs dokumentālais materiāls.

Kāda jums bērniņā bija mīļākā multfilma?

Ezītis miglā. Pie tās vēl tagad bieži atgriežos. Ģeniāla, poētiski un mākslinieciski skaista, tiem

laikiem tehniski inovatīva. Visuāls pārsteigums vēl šobaltdien. Skatoties to, dzejiskumā autors devis iespēju bērnam pašam just, pašam domāt, pašam būt līdzdalīgam radošajā procesā. Skatītājs netiek bīdīts un bakstīts, viņam neko neielej ar karoti smadzenēs. No skolas laika latviešu filmām mīla ir *Kabata*.

Kurzemniekam vasarā pieminējāt, ka bērniņa pagājusi starp Kuldīgu un Kurmāli, vēlāk – ceļā no dzimtās pilsētas uz Saldu, kur ģimene pārcēlās, kad gājāt skolā. Nu jau vairākus gadus desmitus mājas ir gan Latvijā, gan Norvēģijā. Vienmēr esat ceļā?

Pēdējos gados ļoti daudz dzīvoju Latvijā, jo pamatā darbs ir šeit. Ne tikai *Mans mīļākais karš*, bet vēl daudz citu projektu šogad te īstenoti. Arī Norvēģijā daudz strādāju. Kopš 1995. gada nezinu, kas ir īsts atvaļinājums, jo garākais brīvais brīdis bijis ne vairāk par divām nedēļām.

Norvēģija man interesanta tāpēc, ka tur strādāju. Nesmu no tipiskajiem latviešiem, kas uz šo valsti brauc slēpot. Man pietika ar vienu reizi, kad piedalījās dēla organizētajā nometnē kalnos. Vēl Norvēģija saista ar to, ka tur vienmēr nopērkamas svaigas zivis. To es augstu vērtēju.

Un, protams, tur man ir vīra brīnišķīgā ģimene, kurā esmu jau iesakņojusies. Vīratēvs ir vienīgais bērns saviem vecākiem, mamma augusi kuplākā ģimenē. Norvēģijā daudz nosaka ģeopolitiskā situācija: vai tu nāc no iekšzemes vai piekrastes. Kaut kādas mentālas atšķirības starp novadiem ir tāpat kā Latvijā. Es gan nemācēju to tik precīzi raksturot, vienīgi atceros epizodes

no laika Saldū. Daži paziņas vidzemnieki izteicās, ka nav viegli iedzīvoties Kurzemē. Domāju, ka ar gadiem mēs tomēr iemācāmies komunicēt, kļūstam labsirdīgāki viens pret otru, nevis meklējam atšķirības, kas šķēļ.

Kas jums motivē darbam?

Nauda jau nu ne. Kinorežijā to nopelnīt nevar – tad jāstrādā ar reklāmām, bet tās mani neaista. Motivē vēlme izstāstīt stāstu par cilvēkiem un notikumiem, kas mani interesē. Tas atspoguļojas visos stāstos, ko esmu ekranizējusi: portretos bērniem Norvēģijas televīzijā, Latvijas filmās mūsu un norvēģu skatītājiem. *Mans mīļākais karš* nav tikai par vēsturi, bet galvenokārt par demokrātijas vērtību, lai novērtētu to, ko esam ieguvuši.

Arzemniekiem tā skaidro padomju laikos notiekošo, latviešiem – atgādina un arī skaidro.

Motivācija ir prieks darīt to, kas patīk, apvienojot ar savām interesēm un radošu darbību. Filmu ražošanā jābūt nemitīgi radošam un modram. Šajā nozarē nekas nenotiek vienkārši – izplānotās lietas atšķirsies no tā, kā tās var tikt realizētas. Tāpēc radošais darbs liek smadzenēm nepātraukti strādāt.

Jūsu darbi guvuši starptautisku atzinību. Vai tas dod gandarījumu?

Es nesauktu to par gandarījumu vispārpieņemtā nozīmē. Ir prieks, ka darbs novērtēts augstā profesionāļu līmenī, bet tas nav bijis mērķis. Prieks arī, ka kādam tas noderējis, bet ne tāpēc nu var apstāties, nolikt to lielo balvu plauktā, sēdēt un patmīlīgi priecāties. Jāiet tālāk, jāpilnveidojas. Tu jau nezini, vai nākamais projekts būs labāks.

Kinorežisore Ilze Burkovska-Jakobsena veidojusi:

- dokumentālās filmas: *Klases bilde* (2001), *Bekons, sviests un mana mamma* (2009), *Kleitas, mātes un meitas* (2010), *Klases bilde. Par desmit gadiem gudrāki* (2016),
- dokumentālus TV seriālus bērniem *Norvēģija+ u.c.*,
- animācijas filmu *Mans mīļākais karš* (2020).

■ Filma *Sviests, bekons un mana mamma* saņēmusi *Lielo Kristapu*, balvu Varšavas dokumentālo filmu festivālā un Norvēģijas TV balvu *Zelta kadrs*.

■ *Mans mīļākais karš* šogad ieguvis galveno balvu animācijas festivālā Francijā un *Lielo Kristapu* Latvijā.

„Filmu ražošanā jābūt nemitīgi radošam un modram, jo šajā nozarē nekas nenotiek vienkārši.”

„Kuldīgā gaiss tik un tā smaržo atšķirīgāk nekā citur.”



Liepājas iela.

Katrā
gadalaikā
citāda

Pie Pilsētas laukuma beidzas gājēju paradīze, bet Liepājas iela, nu jau braucama, turpinās. Šajā posmā vairāki veikali ir atvērti, bet ir arī tādi, pie kuru durvīm redzams tālruņa numurs – piezvani, pasūti un saņem sev vajadzīgo pirkumu.



No pagātnes nākotnē

Gājēju ielu noslēdzot, jau kopš 2013. gada maija no vecās pilsētas daļas jaunajā lūkojas pats hercogs Jēkabs. Vides objektu *Teleport* tā autori Gļebs Pantelejevs un Andris Veidemanis sāka darīt 2010. gadā par godu hercoga Jēkaba 400. dzimšanas dienai. Tajā viņš no pagātnes it kā teleportējas nākotnē. Objekts

ir vairāk nekā 2 m augsts. Tam ir divas puses, kas simboliski apzīmē atšķirīgus laika periodus. Priekšpusē ir slīpēts un lakots alumīnija lējums, kas simbolizē 21. gadsimtu. Savukārt aizmugurējā un sānu daļa, kas domāta kā 17. gadsimts, veidota no rūsināta čuguna lējuma. Apģērbs un tēls radīts maksimāli autentisks.

Puķi drīkst, vāzi – ne



Lāsmai Muižniecei pašai ļoti patīk ziedi un dekorī. Tos viņa piedāvā arī pircējiem.

Arī tagad kuldīdznieki te meklē tādus dekorus, kādu nav citos veikalos, un ļoti pieprasītas esot sīpolpuķes. Lāsma prāto, ka daudzi jau bijuši lieli dārznieki, bet daudzi par tādiem kļuvuši dīkstāves dēļ.

„Veikalam vieta ir laba. Tas ir uz galvenās ielas, ko visi zina. Ļoti labi, ka tā atdota gājējiem. Gadās, ka parādās kāda mašīna, tad pārņem satraukums – kas nu notiek! Uz Kuldīgu esmu pārcēlusies pilnībā. Sākumā dzīvokli īrēju, tagad esmu savā. No Rīgas gribēju projām – te ir šarms un miers. Apnicis nav. Kovida laikā šeit ir daudz labāk nekā lielā pilsētā. Jebkurā brīdī var iziet garākā pastaigā. Mājas pagalmā esmu sastādījusi puķes – uzreiz paprasīju, lai kopīpašumā ierāda manu vietniņu.”

Kā cepumu fabrikā



Aiva Martinova: „Man patīk, ka aiz kafējnīcas logiem ir vērojama rosība.”

Kafējnīca atvērta tikai trīs mēnešus: „Sākām visu pašā trakākajā brīdī. Bija bailes, bet gribēšana pēc kafējnīcas – lielāka. Man šajās telpās patīk lieli logi – var redzēt rosību ārpusē: cilvēki iet, mašīnas brauc. Par klientu trūkumu nevaram sūdzēties – ēd visu. Ziemassvētkos ļoti pieprasīti bija cepumi. Smējāmie, ka esam kļuvuši par mazo cepumu fabriku. Pārdoto nesaskaitījām, bet bija viens 92 kilogramu pasūtījums. Tad jau visi rēķini sajuka. Pie mums brauc arī no Ventpils un Jūrmalas. Nopērk kaut ko uzreiz ēdamu, bet Ziemassvētkos atbrauca pēc lielāka pasūtījuma.”

Durvis vaļā veikalniņam *Home Deko*. Tā īpašniece Lāsma Muižniece īsti nesaņemot dažu aizliegumu nozīmi: „Ja cilvēks veikalā jau ienācis un kopā ar puķi, ko drīkst pārdot, grib arī vāzi, to pārdot nedrīkst. Tas nav loģiski, īpaši mazajos veikalos. To vāzi vai svečturi pie sveces var arī pasūtīt, bet tagad jau nevienam neko daudz nevajag. Visi domā par izdzīvošanu.”

Pirms diviem gadiem, kad viņa, rīdziniece, atvēra šeit veikalu, bijis ļoti labi.

Viss atkarīgs no sezonas



Kuldīgas puķu tirdziņš gaida pavasari, kad rosība šeit atsāksies. Bet, ja paiet dziļāk, atvērtas durvis var atrast Vitas Vīgantes un Antona Ruņģevica veikalniņā.

Katram kuldīdzniekam izsenis zināmais puķu tirdziņš nedēļas vidū stāv tukšs. Tikai tā dziļumā pašu būdīnā rosās un pavasari ļoti gaida renderieki Vita Vīgante un Antons Ruņģevics. Ziemā galdiņi vairāk tiekot izmantoti nedēļas nogalēs, atzīst *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* (KKP) tirgus apsaimniekošanas sektora vadītāja Dace Grehova.

„GAN PIEPRASĪTS, GAN NE”

Tā saka D. Grehova, atzīstot, ka mājīnās pārsvārā izmanto divas tirgotājas, bet aktīvajā sezonā galdiņi tiek lietoti labprāt. „Tirdziņš nav slēgts. Katru gadu ir daži mēneši, kad noslodze nav liela, bet tas nav saistīts ar Covid-19. Vienkārši ir auksti, un ziedi prasa savu temperatūru.” Mājīnās un ārā grūti nodrošināt siltumu. Ūdens te ir vienīgi no pumpīša.

Aizņemtas mēdz būt arī apmales pie tirgus un Pilsētas laukuma malā gar Liepājas ielu, bet šīs jau skaitās ielu tirdzniecības vietas. Iesniegumu par rezervēšanu konkrētam laikam tirgotāji rakstot jau janvāra pirmajā darbdiēnā.

D. Grehova skaidro: „Mūsu pārziņā ir pārtikas un puķu tirgus, kā arī ielu tirdzniecības vietas. Tās ir ļoti pieprasītas. Tur pārdod stādus, zemenes, tomātus un gurķus, arī eglītes. Atšķirība tā, ka pārtikas tirgū ir konkrēts darbalaiks, bet ielu tirgotāji, kas izņēmuši atļauju, savu laiku regulē paši. Viņiem tā izdevīgāk. Savukārt pircējiem ērti, ka vajadzīgo var nopirkt arī pēcpusdienā.

Ielu tirdzniecība notiek jebkur pasaulē. Ar visiem ierobežojumiem, kādi gada laikā bija valstī, ļoti labi varam redzēt, ka šāda darbība attīstās, tirgotāji kļūst radošāki, meklē citas iespējas. Tas attiecas arī uz ēdinātājiem.”

GAIDA PAVASARI UN PAŠU TULPES

V. Vīgante teic: „Šeit, pašā pilsētas centrā, ar ziediem tirgojamies jau no 1995. gada – gandrīz katru dienu ārā. Esam bijuši tālāk no Liepājas ielas vai tuvāk, bet tepat vien grozījušies.”

Viņa atminas, ka pirmsākumos strādāts dažādi – ziedi tirgoti no mašīnas piekabes gan pie tirdziņa, gan Pilsētas laukumā. Vasarā viņa izmanto arī KKP piedāvāto būdīņu, bet ziemā patveras namiņā, ko pirms gadiem četriem atpirkuši no Satiksmes ministrijas.

„Nevar sūdzēties – ir labi. Ziemā, protams, grūtāk, bet, tikko sākas savas puķes, viss notiek. Parasti pašaudzētās pārdodam no agra pavasara līdz vēlam rudenim. Dažus mēnešus iznāk tirgot iepirkās. Tūlīt būs pašu tulpes un narcises. Tikko tās sākas, grūtums ir pārvarēt. Mums, puķu pārdevējiem, daudz atkarīgs no tā, kam kalendārā vārdadiena. Ja vārds populārs, tirdzniecība ir laba. Lai arī ar kovidu gan kāzas, gan bēres ir ierobežotas, esam pieraduši, ka puķi vajag. Bez tās nekādi,” smaida V. Vīgante.

Par vietu taujāta, viņa atbild: „Tā ir laba un bez puķu tirdziņa nav iedomājama. Ja prasa, kur mani var satikt, atbildu, ka uz ielas stūra. Galvenais, lai mums visiem ir veselība! Pārējo kaut kā sastrādāsim.”

Aicinājums kļūt par aukli

Lāsma Burmeistere ir īsta kuldīdzniece, kaut arī piedzimusi Ventspilī. Tagad abas ar meitiņu Alisiju Lāsmu dzīvo mazliet ārpus Kuldīgas. „Esmu universāla: varu noorganizēt pasākumus, dekorēt, apgleznot sienas. Radošuma man netrūkst, un tas ir mans ierocis,” saka Lāsma un stāsta, kā ir meitiņu audzināt vienai un kā nolēmusi kļūt par sertificētu aukli.

Kā izlēmi saistīt profesiju ar bērniem?

Par auklīti sāku strādāt Apvienotajā Karalistē. Tur arī secināju, ka tas ir jautri un interesanti. Atbraucu te pēc piecu gadu prombūtnes, jo sapratu, ka gribu būt Latvijā, un vēlos, lai meita varētu dzīvot šeit ar saviem tuvajiem. Ko viņa izlems vēlāk, rādīs dzīve pati. Es sāku strādāt apģērbu veikalā, bet tas nebija vilinājums. Draudzene ieteica uzrunāt jauku ģimeni, kura uz to mirkli meklēja



Lāsma Burmeistere ar meitiņu Alisiju Lāsmu.

auklīti. Pateicoties tieši šai lieliskajai ģimenei, sapratu, ka tāds darbs ir mans aicinājums, un tā kļuva par sertificētu auklīti. Jau pagājuši četri gadi, kopš auklēju bērnus, un esmu iepazinusi daudz jauku cilvēku, jo tieši bērni mūs saveduši kopā. Ja pieskaita

Anglijas pieredzi, kopā varētu būt seši gadi.

Meitu tu audzini viena. Pastāsti, kā tas ir!

Jā, astoņus gadus. Sākums bija ļoti grūts. Nezināju, ko iesākt, turklāt svešā zemē, bez tuviem cilvēkiem, kuri varētu atbalstīt. Arī tad, kad sapratu, ka jāatgriežas Latvijā, nezināju, kā būs. Bet tikām galā. Meita man bijusi uz darbu līdz pavisam maziņai. Sāku laist dārziņā, kad viņai palika trīs gadi, un nenožēloju. Mācībās esam ņēmuši privātskolotāju, un tas daudz palīdzēja. Šobrīd meita nogājusi pusceļu no 2. klases.

Tikt galā vienai nav viegli, bet tas ir izdarāms. Pateikties varu mammai, tētim un māsai, ka viņi man ir un dod stiprumu. Ģimene ir lielākais atbalsts. Visgrūtāk ir tad, kad uznāk mirkļa vājums, nogurums vai kāds vīruss, tad ļoti jāmēģina sevi turēt rokās. Bet meita, darbā visur būdama līdz,

prot lieliski auklēt citus bērnus. Viņai jau izveidojušies instinkti, kas mani izbrīna. Vēl ir grūti, kad bērns saslimst un es kā vienīgā no vecākiem nevaru iet uz darbu. Prasītos otra cilvēka atbalsts. Bet ar visu pārdzīvoto varu kļūt stiprāka.

Vai darbs ietekmē ģimenes dzīvi?

Gribētu teikt, ka ne, bet jā, jā, noteikti robežu, cik tālu var atļaut citiem ienākt savā dzīvē. No meitas puses bijusi arī greisirdība, bet runājot var daudz atrisināt. Šis darbs ļauj auklējamos bērnus iesaistīt manā ikdienā: būt savās mājās, doties ciemos pie vecākiem un darīt visu ko citu. Daudz atkarīgs no bērniem – ko vēlas viņi paši.

Ar meitiņu mums ir daudzas nodarbes. Esmu ieguldījusi viņā daudz laika un nekaunos atzīt, ka kopš dzimšanas audzinu viena. Daudzi mani apbrīnojuši par iz-

turību. Sakarā ar pandēmiju mazko varam iesākt, bet turamies pie radošām nodarbēm. Tagad aktuāla ir floristika – dabas materiālus vācam visu cauru gadu.

Kādas izmaiņas tavā darbā ir koviņa dēļ?

Vairs nestrādāju ar vairākiem bērniem un uz mājām braucu plānveidā. Daudzas auklītes mazos pieņem, bet, ja jāuzņemas valstisko noteikumu virkne, es neriskētu strādāt par kaktu auklīti. Es to daru ar sirdi. Man nepatīk konveijera variants. Ir prieks par ģimenēm, kurām varu būt noderīga.

Kas tev darbā vislabāk patīk? Kas nepatīk?

Man patīk bērni, un ar viņiem ir jautri, jo daļēji arī pati esmu kā bērns. Nepatīk šībrīža situācija, kas atņem prieku un iespēju strādāt, jo bērniem jābūt komunikācija arī ārpus ģimenes.

Tēvi mācās veidot attiecības

Lauris Bokišs ir divu puiku tētis un Rīgā darbojas biedrībā ģimenes atbalstam *Tēvi*. Viņš vada nodarbības, raksta rakstus, pēta bērnu un pieaugušo mijiedarbību un cenšas gūt atziņas ar bērniem un palīdzēt tās stiprināt citiem tēviem.

„Sākās viss ar to, ka es darbojos citās nevalstiskās organizācijās un, pēc neilgas dzīves Cēsīs atgriežoties Rīgā, domāju, kā īstenot savu kaislību darbā ar cilvēkiem. Pazinu biedrības dibinātājus, un nu veiksmīgā sadarbībā pagājuši jau trīs gadi.”

Kas ir biedrība *Tēvi*?

Tā sāka darbu pēc centra *Dar-dedze* kampaņas *Būt tēvam – tā ir māksla* un turpināja ar diviem pētījumiem: viens bija par tēva lomām ģimenē, otrs – par šķirtajiem tēviem. Notika vairākas konferences, tēvu un bērnu pārgājieni un citas aktivitātes. Redzējām svarīgu izaicinājumu: līdz dažādām mācībām jaunajiem vecākiem nonāk ļoti daudzas mammas, mazāk – pāri, pavisam maz – tēti. Pamazām par normu kļūst tas, ka tēvi nāk uz nodarbībām, kas sagatavo dzemdībām, bet brīdī, kad jaunajai ģimenei jābūt tikt skaidrībā, kā tad audzināt bērnu, tētiem atnākt ir drusku grūtāk. Sākām piedāvāt bērna emocionālās audzināšanas grupu nodarbības, tad nāca Latvijas Radio kampaņa *Dod pieci*, kurā tika izveidota vecāku izglītības programma.

Grupās tētiem tiek iemācīts, kā tikt galā pašiem ar sevi, ar bērnu un ko no viņa attīstības sagaidīt. Tiek runāts par partnerattiecībām. Šo ceļu labi papildina gan bērnu emocionālās audzināšanas grupas, gan vecāku izglītības grupas.



Lauris Bokišs: „Var gribēt audzināt bērnu, bet ne velti tiek teikts, ka bērni ir tie, kas patiesībā audzina mūs un padara par labākiem cilvēkiem.”

Nesen sākām piedāvāt nodarbības kā ceļvedī, audzinot pusaudzi.

Domājam, kā saturisko piedāvājumu bagātināt, bet vēl svarīgāk ir tas, ka tie tēti, kuri nodarbības iziet, turpina informācijas un enerģijas apmaiņu. Mums ir tēvu grupu sarakste gan feisbukā, gan vatsapā: dalāmies ar jaunumiem, svarīgo apspriežam drošā, slēgtā vidē. Biedrības darba svarīgākā daļa ir tā, ka veidojas labu tēvu kopiena – viņi saprot izaicinājumus, nebaidās par tiem runāt, ir gatavi iesaistīties aktivitātēs.

Vai audzināšanas pamatā ir paša piedzīvotais?

Es joprojām uzskatu, ka varētu un gribētu būt labāks tētis, bet reizē mācos nekaisīt pelnus

uz galvas un nejostos slikti par tām reizēm, kad man ir nogurums un nevaru pilnībā nodoties bērnu vajadzībām un vēlmēm, kad pasaku stingrāku vārdu vai dusmojos. Būtībā man ir skaidrs, kā bērnu grūtos brīžos atbalstīt, kādas ir viņa pamata vajadzības, bet ne vienmēr izdodas pašam to realizēt.

Ir pārdomu brīži, bet savos pierakstos redzu, ka aizvien retāk jūtu apjukumu, ka aizvien vairāk spēju kontrolēt savas izjūtas un uzvedību. Mūsos ierakstītas daudzas programmas, kā reaģējam un kāpēc uzskatām, kā bērniem ir pareizi uzvesties, un tas saistīts ar mūsu bērniņu un jaunību. Es uzskatu sevi par labu tēti, jo

Biedrība ģimenes atbalstam *Tēvi*

Informācija: www.tevi.lv. Tai ir arī sava lapa feisbukā, sarunu grupas vatsapā. Iesaistīties var ikviens.

spēju strādāt ar sevi un izdarīt secinājumus, spēju atvainoties un izskaidrot, kāpēc esmu bijis nepielaidīgs, tomēr pieņemot viņu lielās emocijas. Bērniem ir normāli uz savām emocijām reaģēt ar uzvedību un attieksmi.

Kad kļuva par tēti pirms sešiem gadiem, man bija divas pilnīgi jaunas lietas. Pirmā – man nebija rotaļīguma un spēlēšanās pieredzes, bet tas ir ārkārtīgi svarīgi, jo visa bērna dzīve sastāv no tādas kā spēles un rotaļas, izzināšanas un mācīšanās. Otra lieta – man no bērniņas nav bijusi praktisko iemaņu pieredze. To apzināti mēģinu kultivēt, pats kaut ko darot.

Emociju apzināšanās un pieņemšana ir svarīga ne tikai sievietēm vien.

Jā, arī katram vīrietim būtu jāattīsta spēja pieņemt jebkādas emocijas. Un saprast, ka tās ir labas, nevis nevajadzīgas un abstraktas. Emocijas mīt katrā, un ir svarīgi tās apzināties un apstrādāt. Jo vairāk tās slāpējam, jo vairāk tās nāk ārā caur dažādām darbībām un nepiemērotu uzvedību. To var attiecināt kā uz bērniem, tā pieaugušajiem. Tam jāpievērš liela uzmanība: emocijas atpazīt, nosaukt vārdā, runāt par tām, izjust un ļauties. Vienkāršs, bet zelta likums – ir vieglāk tikt galā ar jebkuru lietu, tiklīdz tu nosauc to vārdā. Tāpat ir ar visām emocijām.

Arī tēvam jāpavada laiks ar bērnu divatā.

Tas ir svarīgi dažādos veidos:

gan aktīvi darboties, gan pašam mācīties garlaikoties, gan darīt to, kas prasa koncentrēšanos vai iekšēju izzināšanu. Vajadzētu ar bērnu daudz sarunāties. Dienā, kad izdomā pat trīs aktivitātes, laiks kopā pāiet ļoti ātri, tomēr es saprotu, ka esmu piepildījis savas ambīcijas – bērnu visu dienu nodarbināt, bet vakarā redzu viņu jau pārgurušu, lielās emocijās. Ne vienmēr aktivitātēm pilnas dienas ir tas, kas bērnam vajadzīgs. Svarīgi ir gan iziet ārā, gan saturīgi pasēdēt mājās un arī pagarlaikoties – teiksim, tāda normāla sadzīve bez ārkārtīgi sarežģītiem plāniem.

Abiem vecākiem jāiesaistās līdzvērtīgi.

Bērniem ir svarīgi pieredzēt gādību, rūpes un mīlestību. Vieglāk ir to piedzīvot, ja rūpes sadalītas vismaz uz diviem pieaugušajiem. Lai arī kādas būtu attiecības starp vecākiem – vai viņi ir kopā vai dzīvo šķirti, svarīgi, ka rūpes par bērnu abi māk un var iesaistīties pilnvērtīgi un līdzvērtīgi. Vecākiem jāspēj ar cieņu izturēties pret bērniem, arī vienam pret otru un jābūt bērniem piemērs. Svarīgi, lai pieredze,

ko bērns gūst no vecākiem, ir pozitīva. Ar savu klātbūtni un attieksmi mēs šos mazos cilvēkus veidojam. Bērniem labs pamats veidojas tad, ja abi vecāki to spēj līdzvērtīgi – rādīt labu, konsekventu dzīves piemēru.

„Ar jebkuru lietu ir vieglāk tikt galā, tiklīdz to nosauc vārdā. Tāpat ir ar visām emocijām.”

Pārmaiņas skar visus

Valsts ieņēmumu dienestā skaidro, ka līdz ar minimālās algas palielināšanu no 430 līdz 500 eiro šogad ieviestās nodokļu izmaiņas skar pilnīgi visus uzņēmējus. Būtiskas pārmaiņas būs mikrouzņēmumos.

	Pērn	Šogad
Minimālā darba alga	430 eiro	500 eiro
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (VSAOI) vispārējā likme	35,09%	34,09%
Solidaritātes nodokļa likme	25,5%	25%

IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMA NODOKĻA (IIN) LIKME

Ienākumiem līdz 20 004 eiro gadā	20%	20%
Ienākumiem no 20 004 līdz 62 800 eiro gadā	23%	23%
Ienākumiem virs 62 800 eiro gadā	31,4%	31%

Sākot ar 1. jūliju, tiek ieviestas minimālās obligātās sociālās iemaksas. Ja darba ņēmēja alga ceturksnī būs bijusi mazāka par trim minimālajām algām jeb 1500 eiro, tad darba devējam obligātās iemaksas starpība jāsedz no saviem līdzekļiem.

AR IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMA NODOKLI NEAPLIEKAMĀS MINIMUMS (NM)

Maksimālais NM mēnesī	300 eiro	300 eiro
Ienākumi, līdz kuriem piemēro maksimālo NM	500 eiro	500 eiro
Ienākumi, virs kuriem NM nepiemēro	1200 eiro	1800 eiro
Atvieglojums par personu apgādībā	250 eiro	250 eiro
NM pensionāriem	300 eiro	330 eiro

MIKROUZŅĒMUMOS BŪTISKI MAINĀS

Mikrouzņēmuma nodokļa likme apgrozījumam līdz 25 000 eiro gadā noteikta 25%, bet apgrozījuma pārsniegumam virs 25 000 eiro gadā – 40%. Iepriekš apgrozījumam līdz 40 000 eiro bija 15%, virs tiem – 20%. Jaunums arī tas, ka šī nodokļa režīmu varēs izmantot tikai pats īpašnieks, bet to vairs nevarēs attiecināt uz darbinieku algu.

Darbinieki, kas pie šī nodokļa maksātāja reģistrēti līdz pagājušā gada beigām, tāda statusa drīkst turpināt būt līdz 30. jūnijam. Pēc tam iedzīvotāju ienākuma nodoklis un obligātās sociālās iemaksas tiks aprēķinātas pilnā apmērā.

„Rādīt, ka cīnāties, un cīnīties ir divas dažādas lietas”



„Ko darīt, ja sestdienā, kad veikals nestrādā, noplūst māja? To precī nedot? Nu, rājiet mani, ja kaut ko pārķepju! Bet jādoma par cilvēkiem. Šajā situācijā valdības pieņemtie lēmumi nav tādi, kas parādītu, ka tā rūpējas par cilvēku. Nē, vairāk rūpējas par ideju. Skaistu cīņas izskatu.

„Mana pārliecība: risinājums samilzušajai problēmai jārod citādi. Problēma šķiet par skaļu apspriesta,” uzskata santehnikas veikala Meistars pārstāvis Adrians Zerebcovs.

„Lai ievērotu nepārdomātos ārkārtējās situācijas ierobežojumus, tirgotājam strādāt ir laikietilpīgi un nerentabli,” saka Kuldīgas santehnikas veikala Meistars darbinieks Adrians Zerebcovs.

„Lielākā bēda, ka nav īstas skaidrības. Netiek domāts par to, lai cilvēkam ērtāk un labāk, lai viņu patiešām pasargātu. Tas vairāk ir stāsts par cīņas demonstrēšanu,” uzskata uzņēmējs. „Tiek izdoti normatīvie akti, kuros minēts, ko drīkst tirgot un ko ne. Dzīvnieku barību var. Tātad maksājumiem veikalā var arī zivju barību. Bet citu neko, ja iepriekš nepasūta. Ir minēta santehnika, apkures sistēmas, ko atļauts tirgot. Nu, tādēļ mums ir iespēja klientus apkalpot, vismaz tos, kuri nonākuši avārijas situācijā. Bet ir virkne preču, ko uz

vietas tirgot nevar.

Un tad ir klienti, kuri klauvē pie durvīm un jautā, vai tekošs pods un plūstoša kanalizācija nav avārijas situācija. Protams, ir. Bet, lai palīdzētu, iepriekš jāsavzvanās, iepriekš jāpasūta. Attālinātā pasūtīšana ir tikai nosacīta – būsīm godīgi! Pēc tam to cilvēku tāpat satiekam, jo viņam ir tiesības veikalā ienākt un samaksāt, lai dabūtu darījuma dokumentu. Kā es varu apgērbu nopirkt attālināti? Ņemu trīs eksemplārus, kas varētu derēt, mājās mēru un tad nesu atpakaļ uz veikalu? Vai, šādi strādājot, uzņēmums, kas cīnās par pastāvēšanu un arī klientu labsajūtu, var nejust problēmas? Tie cilvēki, kuri grib kādu precī iegādāties, jo viņiem to ļoti vajag, ir mūsu kaimiņi, paziņas. Mazā

pilsētā sabiedrība ir tik maza, lai gandrīz visi viens otru pazītu. Un tagad kādu sūtīt prom un pateikt, ka neļauj to tagad pārdot? Tas būtu mulķīgi. Ko darīt, ja sestdienā, kad veikals nestrādā, noplūst māja? To precī nedot? Nu, rājiet mani, ja kaut ko pārķepju! Bet jādoma par cilvēkiem. Šajā situācijā valdības pieņemtie lēmumi nav tādi, kas parādītu, ka tā rūpējas par cilvēku. Nē, vairāk rūpējas par ideju. Skaistu cīņas izskatu.

Aziotāja ir par lielu, risinājuma meklējumi – pārāk haotiski, ārišķīgi. Parādīt, ka cīnāties, un patiešām cīnīties ir divas dažādas lietas. Finansējums no Eiropas Latvijai šai cīņai piešķirts nenormāli liels, bet tēriņi nav tajos virzienos, kādos vajadzētu, lai vīrusu patiešām apturētu.”

Nav prātīgi situāciju pasliktināt

„Ekonomikas lejupslīdes laikā nav saprātīgi ko mainīt un nodokļu maksātāju situāciju pasliktināt,” uzskata Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK) valdes locekle Katrīna Zariņa.

NEGATĪVAS VĒSMAS

„Apkopojot biedru viedokļus, redzam, ka situācija dažādās nozarēs ir kardināli atšķirīga,” stāsta K.Zariņa. „Atšķiras arī vērtējums par tagadni un nākotni. Negatīvas vēsmas uzņēmumu pārliecībā radīja līdz ar šīgada budžetu apstiprinātās nodokļu izmaiņas. Īpaši tas skar mikrouzņēmumus un mazos uzņēmumus, to darbiniekus un nepilnu laiku nodarbinātos, maina mikrouzņēmuma nodokļa regulējumu, ievieš obligātās minimālās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas.”

VISUS SKĀRUSI CĪŅA AR NEZINĀMO

„2020. gads nesā tādus pārsteigumus, kuriem ne uzņēmumi, ne sabiedrība nebija gatava, – vīrusu Covid-19. Iestājās risks – pandēmija, kas nebija paredzams un kam nevarēja sagatavoties. Tādēļ nebija iespējas mazināt tūlītējo

ietekmi un tās plašumu ilgtermiņā. Covid-19 ir tipisks melnā gulbja notikums – nezināms nezināmais. Vīrusa izplatības mazināšanai noteiktie ierobežojumi uzņēmumu darbībai gan Latvijā, gan visā pasaulē radījuši ekonomikas lejupslīdi. Tās ilgumu un dziļumu grūti prognozēt arī šīgada pirmajās dienās.

Atskatoties uz pagājušo un vīrusa ietekmi uz ekonomiku, noteikti jāatzīmē, ka pavasara notikumi vismagāk skāra pakalpojumu nozares. Tie ir izmitināšanas un ēdināšanas uzņēmumi: viesnīcas, restorāni. Mākslas un izklaides pakalpojumu sniedzēji: teātri, kino, koncertu organizētāji, mūziķi, aktieri, producenti, gaismotāji, apskanotāji. Tie ir transporta un uzglabāšanas pakalpojumu sniedzēji – aviokompānijas un to apkalpojošās nozares. Arī vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība. Tomēr pēc statistikas var secināt, ka vīrusa ietekme skāra visu tautsaimniecību.

Marta sākumā valdība bija pārliecināta, ka nozares spēš nodalīt skartajās un neskartajās, bet marta beigās jau bija skaidrs, ka šāds dalījums nav iespējams un atbalsts jānodrošina visiem, kas saskaras ar finansiālām grūtībām

un darbības pārtraukumu, ko izraisījis vīruss un centieni to ierobežot.

Rudens ierobežojumi turpināja ietekmēt darbu jau pavasarī visvairāk skartajās nozarēs, kurām vasarā bija pavisam īsa ielpa. Gada nogalē sarakstam pievienojās nepārtikas preču tirdzniecība, kuras klātienēs darbība tika stingri ierobežota, pircējus pārvirzot uz iepirkšanos tiešsaistē.”

VĒLĒTOS SISTĒMISKU STABILITĀTI

Aptaujājot komersantus, tirgus un sabiedrības domas pētījumu centrs SKDS secina, ka Covid-19 izplatība un ierobežojumi radījuši negatīvu ietekmi uz 73% uzņēmumu. K.Zariņa stāsta, ka krīzes pirmajā vilnī uzņēmumi, lai atvieglotu finanšu situāciju, visaktīvāk izmantojuši iespēju uz trim gadiem atlikt un sadalīt nodokļu maksājumus, kā arī saņemt dīkstāves pabalstus. „Pirmajā vilnī valdības darbs bija diezgan labi koordinēts un īstermiņa atbalsts komersantiem bija pieejams,” uzskata K.Zariņa. „Atbalsts tika noteikts, mainīties situācijai, iegūstot vairāk zināšanu par vīrusa ietekmi uz uzņēmumu darbību.

Agrozījums krities, bet dīkstāves nav



„Subsīdija darbvietām vēl nav piešķirta, redzēsim, kas būs tālāk.”

Decora RD darbinieki Uģis Gutlands, Signe Štromane un Artūrs Dupats darbu turpina, bet ierobežojumu dēļ arī viņu slodze samazinājusies.

Vizuālās reklāmas darbnīcas Dekors RD dzīvi Kuldīgā ierobežojumi ietekmējuši diezgan būtiski. No četriem darbiniekiem dīkstāvē vēl neviena neesot, bet slodze un agrozījums samazinājies.

„Tā kā mūsu klientiem nenotiek kultūras pasākumi, sporta nodarbes, tirdziņi un cita darbība, kurai parasti gatavojam vizuālās reklāmas, tad, protams, darāmā apjoms krities,” stāsta valdes priekšsēde

Anda Gutlande. „Bet ir tādas nozares, kurās darbs turpinās un kurām mūsu pakalpojumus vajag, tādēļ pilnīgas dīkstāves nav. Agrozījuma kritums bija vairāk nekā 20%. Līdz ar to divi darbinieki kopš decembra strādā tikai pus-slodzi un ir pieteikti subsidētājām darbvietām – lai darbs ir visiem un nevienš nejutās psiholoģiski pavisam bēdīgi. Subsīdija vēl nav piešķirta, redzēsim, kas būs tālāk. Janvāris šogad ir neprognozē-

jams. Parasti viens no lielākajiem pasākumiem ir starptautiskais Kuldīgas Katrīnas kausis vieglatlētikā. Gatavojoties tam, arī mums bija vairāk darba. Šogad tas izpaliek. Rudenī, kad sākas otrais vilnis un bija nepieciešamas sejas maskas, novada pašvaldība tās izlēma mūsu darbnīcā apdrukāt ar Kuldīgas logo. Tas uzņēmumam bija labs atspaidis. Arī uzņēmēji diezgan daudz pasūta personalizētas sejas maskas.”



Kuldīgā pie rūpniecības preču veikalu durvīm lielākoties ir uzraksts Slēgts.



Kuldīgā pie rūpniecības preču veikalu durvīm lielākoties ir uzraksts Slēgts.

Lielākā problēma pirmajā vilnī bija dīkstāves pabalstu saņemšanas nosacījumi, kas uzņēmumus piespieda darbiniekiem noteikt dīkstāvi. Rudenī, sākoties otrajam vilnim, īstermiņa atbalsts jau ietvēra arī algu subsīdiju, kas palīdz komersantiem darbu turpināt un valsts atbalstu izmantot darbinieku algas segšanai. Ļoti svarīgi, ka atbalsts tiek tiem, kuri darbu turpina, spēj situācijai pielāgoties un radīt vērtību arī sarežģītos apstākļos.”

No LTRK skatpunkta ir svarīgi sadalīt īstermiņa un ilgtermiņa atbalsta instrumentus un tos ieviest pareizajā brīdī. „Piedāvājām izveidot skaidru ceļu karti un prognozējamu sistēmu, kurā fiksēts, kādi ierobežojumi un kādi atbalsta instrumenti komersantiem būs, saslimstībai pieaugot. Tā tiktu radīta gan paredzamība, gan nosacīta sistēmiska stabilitāte. Ir svarīgi, ka sabiedrība un uzņēmumi pārorientējas atbilstoši jaunajai situācijai, lai gada vidū varam nevilcīties sākt izgausmi.”

ARĪ POZITĪVS EFEKTS

„Ir arī vairāki pozitīvi vīrusa blakusefekti,” uzskata K.Zariņa. „Noteikti jāmin attālinātā

darba, tehnoloģiju un digitālo risinājumu, e-komercijas uzplaukums. SKDS dati liecina, ka pavasarī, ierobežojumiem sākoties, attālināto darbu sāka 61% komersantu – maijā šādi Latvijā strādāja ap 18% nodarbināto. 48% uzņēmumu ieviesa jaunus tehnoloģiskus risinājumus.

Tā kā vairāk komersantu izmantoja attālināto darbu, atklājās nepilnības likumos, radot situāciju, ka uzņēmumam, kompensējot cilvēkiem attālinātā darba izdevumus, tie jāapliķ ar iedzīvotāju ienākuma nodokli. Šogad situācija uzlabosies, bet tā joprojām ir tālu no ideāla – sarežģīti administrējama, ar likumu noteikta tikai uz gadu, un summa, ko var kompensēt, neapliekot ar algas nodokļiem, – zema. 56% komersantu apgalvo, ka attālināto darbu izmantos arī turpmāk, tādēļ likumi būtu jāsakārto, lai darba devējam un pņēmējam šis modelis ir saprotams un motivējošs.

Šogad svarīgi ir krīzi vadīt efektīvi – stratēģiski gudri, iekļaujot, nevis radot uzņēmējdarbībai papildu slogu, bet to atbalstot. Jāpārvar grūtības, un jādra vīss, lai tautsaimniecība turpinās strauja izaugsme.”

VIEDOKĻI

KĀ LĪDZ AR IEROBEŽOJUMIEM KLĀJAS MAZUMTIRDZniecībā? KĀ VĒRTĒJAT ŠOGAD IEVIESTĀS NODOKĻU izmaiņas uzņēmējiem?

Situācija ir traka

■ **Dagnija Vīte**, Kuldīgas veikala *Triko* īpašniece: – Mums internetveikala nav. Uz durvīm ir telefona numurs, ja kāds vēlas precī pasūtīt, bet zvana ļoti maz. Faktiski izskatās nekā – viss ir uz beigām. Esmu pašnodarbinātā. Dīkstāves pabalstam neesmu pietiekusies. Man bija viena darbiniece, bet nu jau vairs nav. Esmu viena un bez ienākumiem. Īres maksu, protams, nevienš nav atcēlis. Kā to visu risināt, nav ne jausmas. Elektrības, telefona rēķini par decembri jau pienākuši – no kā lai maksā, nezinu.

Es domāju, ka man nodokļu izmaiņas neko nemaina. Bet ar grāmatvedī vēl neesmu par to runājusi. Spriež, ka varētu no valsts saņemt atbalstu īres maksai un rēķiniem. Tas būtu ļoti nepieciešams. Es uzskatu, ka ierobežojumi nav pamatoti. Kādēļ nedrīkst nopirkt burtnīcu, kladi, zeķes, zeķubikses? Neredzu nekādu izskaidrojumu. Manā veikalā drūzmēšanās nav bijusi nekad. Mums ir iespēja ierobežojumus ievērot – telpa ir pietiekami liela, lai vienlaikus te varētu būt četri cilvēki. Kādēļ nedrīkst strādāt?

Par interneta veikala atvēršanas iespējām es interesējos. To var izdarīt, bet mēnesī jāmaksā 120 eiro. Tas ir ļoti dārgi. No kā to samaksāt, ja ienākumu nav? Mazajiem uzņēmējiem situācija ir traka. Tā tos iznīcinās.

Bažas par darbiniekiem

■ **Vēsma Vičupa**, veikalu *Pūks* un *Veļas bodīte* īpašniece Kuldīgā:

– Kad decembrī pēkšņi nāca lēmums par ierobežojumiem, visi trīs veikali nestrādāja. It kā jau sapratām, ka tā varētu būt, bet bija arī tāds kā šoks. Sapratām, ka trīs nedēļas jāpārķārtojas. Veikalos ir piecas darbinieces, katrai tiek apmaksāts atvaļinājums, pietieciām dīkstāves pabalstu. Bet tagad izskatās, ka darbu atsākt nevarēs, un nav zināms, cik ilgi tā turpināsies. Es vairāk uztraucos par darbiniekiem, ne tik daudz par sevi. Katram ir sava dzīve, bērni, ģimene. Ja varēs saņemt dīkstāves pabalstu, tad nekas. Bet ne visos gadījumos to tik viegli var dabūt. Ir jābūt izpildītiem daudziem kritērijiem. Redzēsim. Šobrīd vēl nav zināms, un tas arī visvairāk satrauc.

Tas, ka var pasūtīt internetā vai telefoniski, nav līdzvērtīgi tam, kā ir tad, ja veikals atvērts. Tā ir tirdzniecība daudz mazākā apjomā. Būtbū tikai mazliet vairāk nekā nekas. Bet ir: zvana, pasūta, mēs izsniedzam. Mums ir bērnu preces: pudelītes, knipiņi, autiņi, rotaļlietas. Dīvaini, ka dzīvnieku veikalā suņiem rotaļlietas nopirkt var, bet bērnu grabulīti tirgot nevar.

Es domāju, ka Kuldīgā tik radikāli ierobežojumi nebija vajadzīgi. Saprotu, ka tādi ir Rīgā, kur lielveikalā ir ļaunu masas, bet kad mazajos veikalos janvārī bijusi drūzmēšanās? Kamēr es šos 25 gadus strādāju, tāda nekad nav bijusi. Mazpilsētās drūzmas nav.

Domāju, ka valdība arī nav spējīga tik īsā brīdī pieņemt konceptuāli pareizus lēmumus. Daudz kas notiek masu psihozes iespaidā. Uz novadiem tādi nosacījumi nebija attiecināmi. Netiek arī uzklauti speciālistu ieteikumi. Latvijā Tirdzniecības un rūpniecības kamera dod ieteikumus, bet tas netiek sadzirdēts. Tiek ieviesta Eiropas prakse, kas izstrādāta atbilstoši metropolei. Tas neder lauku veikaliem. Latvijā ap tūkstoš cilvēkiem ir slimnīcās, bet tā dēļ viss aiztaisīts ciet.

Nodokļu izmaiņas vēl grūti izvērtēt, bet obligātais sociālais nodoklis no vasaras ir pilnīgi nepieņemams. Man ir tādi cilvēki, kuri strādā tikai pus-slodzi. Ja tiks ieviesta jaunā sistēma, no viņiem būs jāatvadās, jo viņu izvēle ir strādāt pāris dienu nedēļā, bet tad tā vairs nevarēs. Kurš uzņēmējs gribēs maksāt pilnu nodokli, ja darbinieks strādā pus-slodzi? Citam strādāt tikai pāris dienu nedēļā ir dzīvesveids. Kāpēc mums tagad tiek gandrīz vai uzspiests? Es ceru, ka līdz jūlijam kāds nāks pie prāta un šo nodokļu izmaiņu nomainīs. Vienu reizi pirms pāris gadiem jau tā bija, ka gribēja ieviest to pašu, bet atcēla. Ja cilvēks izvēlējies strādāt trīs dienas nedēļā, tad viņš tā var iztikēt. Satversmē rakstīts, ka piespiedu darbs nevar būt. Šis nodoklis ir pretrunā ar Satversmē rakstīto.

Neredz loģiku

■ **Lāsma Muizniece**, Kuldīgas ziedu veikala *Home Deko* īpašniece: – Decembrī bija labs, bet tagad veikals ir atvērts, taču gandrīz nevienš dienas laikā neienāk. Tirdzniecība apstājusies – cilvēku nav. Janvāris vienmēr bijis kluss, bet šis ir pārāk kluss. Varu tirgot ziedus un sveces. Pa telefonu un internetā pasūtīt ir veikalā saņemt drīkst jebko, bet nevienš jau nesūta. Grāmatnīcā ir aizpildāmas anketas, kurās preces pasūta un uzreiz saņem. Kāda tam nozīme, nesaprotu. Aizpildot anketu, cilvēks veikalā uzturas vēl ilgāk nekā tad, ja vienkārši ieietu un nopirktu. Neredzu loģiku un to, ka ierobežojumi būtu adekvāti. Veikalā strādāju viena un neesmu vēl interesējusies, kā nodokļu izmaiņas skar mani.

Sagatavojusi Jolanta Hercenberga, Andra Tomašūna arhīva foto

Unikāla viduslaiku pils, kuras izpēte jāturpina

Turpinoties Alsungas pils dienvidu korpusa rekonstrukcijai, pērnā gada nogalē tajā ierīkota zibensaizsardzības sistēma. Darbs ritēja vēsturnieka un arheologa Andra Tomašūna uzraudzībā. Viņš atklāj, kas, rokot tranšeju, atrasts zemes virsējā slānī un kā tiek apkopoti vēstures dati par pili.

ARHEOLOGIEK DARBA VĒL DAUDZ

A. Tomašūns stāsta, ka kultūrlāņa dziļums pie dienvidu korpusa austrumu malas ir līdz 3 m. Ierīkojot zibensaizsardzības sistēmu, zemes darbi bijuši sekli – līdz 40 cm. Atradumu šoreiz neesot daudz, bet tie vēlreiz apliecinot, ka Alsungas pils apkārtnē izpēte zemes dziļākajos slāņos jāturpina. Par notikumiem šeit liecinot dažādi dati, bet esot arī tādi vēstures posmi, par kuriem spriežams vairs tikai pēc arheoloģiskajiem pētījumiem. „Jegūti 27 atradumi: stikla un keramikas izstrādājumu fragmenti, monētas. Grunts virskārta ap šo pieminekli pārsvarā satur 20. gadsimta atkritumus: stikla lauskas, naglas, pudeļu korķus. Bez būvdetaļu atklājumiem nozīmīgi ir daži senlietu atradumi nelielā posmā ēkas dienvidu pusē, kur 40 centimetru dziļumā tika sasniegts 17. gadsimta kultūrlānis. Arheoloģiskās uzraudzības laikā bez lauka darbiem svarīgi arī pētīt vēstures datus par pili. Tāpēc tiek meklēti plāni, zīmējumi, fotogrāfijas, lai labāk saprastu, kas no būvēm saglabājies, kas zudis. Šajā projektā svarīgi bija izziņāt vēstures materiālus par dienvidu korpusa tapšanu. Senie plāni un attēli vēsta, ka dienvidu korpusa austrumu galā kādreiz bijusi apbūve – vairāku stāvu ēka, nocietinājuma mūris un, iespējams, arī pagrabi.”

GOVIS UN JĀJAMZIRGI

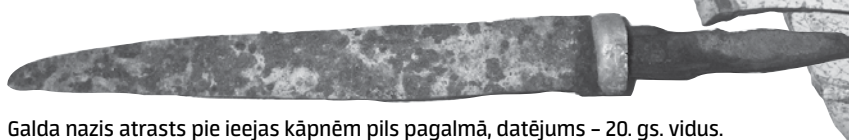
Senākais avots, kurā Alsungas pils minēta, esot Kuldīgas komturejas (tālaika administratīvi teritoriālās vienības – aut.) inventārijs 1341. gadā. No tā secināms, ka šī bijusi Kuldīgas komturam pakļauta, nocietināta muiža, kas specializējusies govju un jājamzirgu audzēšanā. Senākās ziņas par Alsungas pilsnovada iedzīvotājiem un teritoriju sniedz 14. gadsimta vidū latīņu valodā rakstītais nodokļa maksātāju saraksts. Tie bijuši profesionāli karavīri no iedzīvotāju vidus, kuru pienākums – pamanīt ienaidnieka uzbrukuma draudus un par tiem ziņot. Atšķirībā no pilīm, kurās uzturējās ordeņbrāļu jeb bruņotu mūku kopa un kas tamdēļ dēvētas par ordeņa namiem (*ordens hus*), Alsungas pili Livonijas ordeņa bruņinieki pastāvīgi neesot dzīvojuši. „Lielo ordeņa komtureju palīgpilis, tostarp Alsungu, pārvaldīja laicīgas personas, ko sauca par landsknehtiem,” skaidro A. Tomašūns. „Viņu pārziņā bija gan pils saimniecība, gan aizsardzība. Alsungas landsknehts vienīgo reizi avotos minēts 1419. gadā, kad Livonijas ordeņa mestrs Zīgfriids Landers no Špānheimas Alsungas landskneht-



Fragments no 1827. gadā tapuša Alsungas pils un apkārtnes plāna. Zīmējis K.Vilongs. Redzama pils, dzirnavu ezers, baznīca, seno kuršu pilskalns. Dienvidu korpusu austrumu galā bijis garāks, un tur atradusies vēl kāda ēka.

Fragments no H.Vēbera 1806. gadā tapuša Alsungas zīmējuma. Skats no austrumiem. Redzama pils un tās zudusi austrumpuses apbūve, dzirnavas un ezers, bet zudis nocietinājuma mūris un kāda trīsstāvu ēka.

Pils pagalmā pie ieejas kāpnēm atrasti Rīgā, Kuzņecova fabrikā, ražota 19. gs. beigu šķīvja fragmenti.



Galda nazis atrasts pie ieejas kāpnēm pils pagalmā, datējums – 20. gs. vidus.

tam Matiasam no Bobenas izlēņoja (piešķīra – aut.) divus arklus zemes pie Aizputes.”

DIVAS VERSIJAS

A. Tomašūns stāsta, ka vēsturnieks Agris Dzenis ir apkopojis informāciju par Alsungas pili. Precīzs pils būvēšanas laiks neesot zināms, bet vēstures materiālos atrodamas divas versijas: „Pirmo – 1372. gadu – 1759. gadā izdotajā Livonijas vēsturē minējis Kuresāres skolas rektors Johans Gotfrīds Arnsts, kurš par pils uzbūvētāju uzskata mestru Vilhelmu no Frimersheimas. Otrs gadskaitlis atrodams Jirgena Helmsa hronikā, kurā minēts, ka Alsungas pils uzbūvēta 1375. gadā. Abiem gadskaitļiem nav dokumentāra pamatojuma, turklāt Alsunga kā nocietināta muiža minēta jau 1341. gadā.

Arhitektūras vēsturnieks Armins Tūlse šo pieskaitīja tam piļu būvīpam, kas Livonijas zemēs bija izplatīts 14. un 15. gadsimtā, – brīvajām kastelām. Alsungu viņš uzskatīja par *patvēruma pili*. Tā būvēta nomalē esošas apdzīvotas vietas apsargāšanai. Tai bijis viens dzīvojamais korpuss, un tikai vēlākos laikos celts otrs. Pie pils darbojās ūdensdzirnavas. 1341. gadā Kuldīgas komturejas inventārijā ziņas akcentē Alsungas pils saimniecisko raksturu, jo tā bijusi lielākā jājamzirgu un govju audzētava, kā arī otra lie-

lākā labības glabātava pēc Kuldīgas pils. Saimniecības pils funkcijas Alsunga saglabāja līdz pat Livonijas ordeņa valsts beigām.”

ŠVERINA LAIKS

1563. gadā Kurzemes un Zemgales hercogs Gothards Ketlers Alsungas mazo pili un pārvaldes iecirkni par dienesta nopelniem piešķīris savam padomniekam Frīdriham fon Kanicam. Ir versija, ka viņš vēlāk tos par 20 000 dālderiem pārdevis Jakobam fon Šverinam. Tomēr trūkstot vēstures avotu, kas apliecinātu, ka patiešām tā noticis. 1573. gadā J. fon Šverins nopircis Alsungas muižu un pārcēlies uz Kurzemi. Pēdējo reizi rakstos viņš minēts 1576. gadā un miris, iespējams, 1585. gadā.

Rakstīto avotu ziņas par Alsungas pili 14.–17. gadsimtā ir ļoti trūcīgas, arhitektūras vēsturnieku pils izpētē balstītas.

Ir pieņēmumi, ka Alsungas pils Polijas – Zviedrijas kara laikā 1655.–1660. gadā gājusi bojā. Ziemeļu kara laikā muiža un tās zemnieki piedzīvojuši ilgstošas zviedru karavīru rekvizīcijas jeb laupīšanu. 18. gadsimta otrajā pusē dzīvojamais korpuss kapitāli pārbūvēts un ieguvusi pilnīgi jaunu veidolu.

NOMNIEKI MAINĀS

Telpu plānojums un daudzas būvdetaļas, piemēram, durvju viras, krāsnis un vējradītāji, kādi tie

ir šodien, saglabājušies no 1740.–1741. gada pils pārbūves, kad Alsungas pilsmuižas nomnieks bijis Krievijas ķeizarienes armijas majors Benedikts fon Butlars, stāsta A. Tomašūns. Pagalmā vēl aizvien atradies vecs, iegrimis ērberģis, kūtiņa ar lubu jeb skaidu jumtu, veca klēts no tēstiem balķiem zem lubu jumta un maza, sabrucis ērberģis, kurā bija priekšnams un istaba ar podiņu krāsni.

1759. gadā Alsungai jau bijis cits nomnieks – Karls fon Simolins. Inventārijā uzsvērts, ka no pils vecajiem mūriem palikušas tikai drupas. Tas nozīmē, ka līdz tam mūri vēl bija saglabājušies rietumu un ziemeļu malā. Pasliktinājies brīvstāvošā torņa šindeļu jumta stāvoklis, bet no pieciem pagrabiem pie torņa trīs sabrukušī.

POĻI IZLAUPTA

1794. gadā pils pilnībā izlaupta: „Liepājas apkārtnē iebruka poļu konfederāti, kas centās likvidēt Krievijas ķeizarienes atbalstītāju – hercoga un muižnieku – varu. Konfederātu aģentu iespaidā Alsungas muižā izcēlās zemnieku nemieri, kurus apspieda divas 200 vīru lielas hercoga karavīru vienības ar diviem lieliem gābaliem. Vēlāk tās pievienojās krievu armijas nodaļām virsleitnanta Kazlainova vadībā un devās atbrīvot konfederātu ieņemto Liepāju. Konfederātiem izdevās uzbrukumus atsist, un pēc tam tie sarīkoja

ekspedīciju uz Alsungas muižu, kuru pilnīgi izlauptāja. Bez sudrablietām un mēbelēm nolaupīti arī visi muižas liellopi – 1500 govju un vērsu, kā arī daudz siena.”

1796. gadā Krievijas impērija Alsungas muižu par 100 000 dālderiem atpircusi no Kurzemes pēdējā hercoga Pētera Bīrona, un tā kļuvusi par kroņa muižu. Turpmāk iznomāta dažādām personām ar īsiem līgumu termiņiem, tāpēc neviens neesot bijis ieinteresēts tajā daudz ieguldīt. Baltijas guberņu piļu un pilsdrupu aprakstā (1827. gadā) uzzināms, ka ir saglabājies tikai viens korpuss, kurā dzīvo pils nomnieks. Pārējie trīs korpusi, par kuru esamību liecinot mūru atliekas, visticamāk, gājuši bojā, kad zviedri karagājienā devās cauri Kurzemei.

PIENOTAVA, DZĪVOKĻI, SKOLA

Kapitāla pārbūve pils teritorijā turpinājusies 20. gs. 1925. gadā, kad kādreizējais stallis pagalma ziemeļu malā pārbūvēts par pienotavu, iekārtojot tur arī veikalu un dzīvokļus, bet 1926. gadā blakus celta zāle ar skatuvi vietējo biedrību sarīkojumiem. 1935. gadā pagasta valde nolēmusi pārbūvēt klēti, lai tajā iekārtotu skolu. 1939. gadā klēts pārbūvēta par vēl vienu lielu divstāvu ēku šajā kompleksā.

Tagad no senās pils saglabājusies daļa no austrumu korpusa pagrabiem, dienvidu korpuss un divi nocietinājumu torņi. Latvijā un ārpus tās Alsungas pils ir unikāla ar to, ka ir viena no retajām viduslaiku pilīm, kas līdz mūsdienām daļēji saglabājusies vēsturiskajā veidolā.

Rekonstrukcija dienvidu korpusā noris kopš 2018. gada, tajā jau bijusi mākslinieciskā izpēte, pirmajā un otrajā stāvā restaurētas pārseguma sijas, nomainīti bojātie jumta dakstiņi, izbūvēta lietusūdens sistēma un salabots skurstenis.

SARUNA AR JUBILĀRU

Vienā svinēšanā

4. janvārī dzimšanas dienu nosvinējis viens staltākajiem Kuldīgas novada pašvaldības policistiem Kaspars Ķesters, kuram gada sākums ir sašņūpīgs, jo svētki ir gan pašam, gan daudziem radniekiem.

Kaspars, kā pats saka, ir 101% kuldīdznieks, kuram šogad apritēja 57 gadi. Daudzi nevarot īsto vecumu noteikt, jo viņš izskatās stipri jaunāks – ap gadiem 35. Gaviļnieks smejojot skaidro, ka šādu izskatu saglabājis, pateicoties mīlestībai pret cilvēkiem. Vecums ir tas, kas liekot aizdomāties par patiesajām dzīves vērtībām, kuras Kasparam ir ģimene un tas, kas paliek aiz paša, – bērni, kuri tālāk nesīs viņa vārdu. Viņš ir no tiem, kuri dzimšanas dienu aizvada ģimenes un tuvāko draugu lokā. Nekādu īpašu paražu nav – parasti tiek apēsta kūka un iemalkots šampanietis. Ņemot vērā to, ka

Lai arī Kasparam Ķesteram šogad paliek 57 gadi, pēc skata daudzi viņam dod ne vairāk kā 35.



šogad draugu klātienē apskāvienī atkrita, saziņa notikusi attālināti. Apaļajām jubilejām Kaspars īpaši negatavojas. Vienīgais, ko neapzināti nācies ievērot, – nesvinēt pirms īstā datuma. Ja Kaspars svinētu katrus svētkus, to sanāktu gana daudz: Ziemassvētki, Jaunais gads, znots dzimis 2. janvārī, sievasmāsai dzimšanas diena ir 3. janvārī, pa-

šam 4. janvārī, bet sievastēvam 5. janvārī. Ja visu svinētu, tad pie galda sēdētu ilgi un svinības notiktu daudzviet Latvijā, jo teju katrs ir citā pilsētā. Par to, vai rīkot vienu lielu sanākšanu, kas pie reizes būtu radu salidojums, esot domāts, bet realizēšana atlikta uz vēlāku laiku.

Alberts Dinters
Kaspars Ķestera arhīva foto

PADOMS

Kā uzkrāt nebaltām dienām?

Finanšu eksperti iesaka nodrošināties ar uzkrājumiem, vēlams, pāris mēnešalgu apjomā, lai pārvarētu neparedzētas situācijas, ja tādas rastos. Tomēr tikai 42% Latvijas iedzīvotāju uzkrājuši pietiekami, lai izdzīvotu trīs mēnešus vai ilgāk, un 26% ar iekrājumiem izdzīvotu tikai mēnesi, liecina bankas Luminor aptauja*.

Lūk, bankas attīstības vadītājas Baltijā Jekaterinas Ziničas padomi, kā pārvaldīt izdevumus un ienākumus, lai spētu uzkrāt nebaltai dienai.

ZINĀT, KUR NAUDA PALIEK

Ir viegli pārskatīt lielus izdevumus, taču mazas summas bieži paliek nepamanītas, piemēram, ikrīta kafija degvielas uzpildes stacijā vai kafejnīcā. Šādi mazi, bet regulāri tēriņi mēnesī veido ievērojamu summu, ko var ietaupīt, kafiju līdzņemšanai pagatavojot mājās.

Ikvienam der pārskatīt savu bankas maksājumu izrakstu par pēdējiem mēnešiem – tur būs redzami ne tikai biežākie tēriņi, bet arī automātiskie maksājumi par

to, ko cilvēks, iespējams, nemaz neizmanto.

PLĀNOT, LAI TĒRIŅI NAV SPONTĀNI

Labs veids, kā ietaupīt, ir budžetu plānot. Izdevumus var sadalīt kategorijās: fiksētie maksājumi (komunālie, kredīta maksājumi u.c.) un mainīgās izmaksas (pārīka, transports, apģērbs, izklaide), kuras var samazināt, mainot paradumus. Un, izvērtējot prioritātes, būs redzams, no kā var atteikties, lai ietaupītu. Viena no lielākajām izdevumu grupām ir pārīka. Ieteicams veidot iepirkumu sarakstu, izvairīties no spontāniem pirkumiem. Labs padoms ir neiet uz veikalu izsalkušam, jo tad parasti nopērkam vairāk ēdiena, nekā vajadzīgs.

IENĀKUMUS SADALĪT GUDRI

Izdevumu sadales formulai būtu jāizskatās šādi: līdz 50% tiek tērēts svarīgākajiem maksājumiem, piemēram, komunālajiem pakalpojumiem, pārīkai un kredītam, 30% var tērēt mazāk svarīgiem pirkumiem:

apģērbam, hobijiem, atpūtai. Atlikušos 10–20% (cik ģimenes budžets atļauj) vajadzētu atstāt uzkrājumiem vai ieguldīt, piemēram, norēķinu kontā, krājkontā vai 3. pensiju līmenī.

PIEMĒROTS UZKRĀŠANAS VEIDS

Ir vairāki paņēmieni, kā radīt paradumu uzkrāt. Viens no vienkāršākajiem ir automātiskais maksājums internetbankā, katru mēnesi sev ērtā datumā konkrētu summu pārskaitot uz atsevišķu norēķinu kontu vai krājkontu. Vēl viens: tieši pirms algas dienas visu iepriekšējā mēneša palikušo naudu, ja tāda ir, pārskaitīt uz krājkontu – tas varētu motivēt katru mēnesi atlikt arvien vairāk. Savukārt negaidītos ienākumus – prēmijas, nodokļu pārmaksu vai dzimšanas dienā uzdāvināto – novirzīt uzkrājumam vai tam, lai sāktu krāt jaunam mērķim.

Jana Sūrūma

* Aptauja rīkota pērn sadarbībā ar socioloģisko pētījumu aģentūru *Norstat*, aptaujājot vairāk nekā 1000 respondentu katrā Baltijas valstī.

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 30. decembra līdz 6. janvārim piedzimušas četras meitenītes un divi puikas. Bērniem doti šādi vārdi: Aleksa, Marija, Hanna, Sofija, Tomass un Aleks.

Tēta Jaungada vēlēšanās

Šogad nodaļā pirmā piedzimusi meitenīte Aleksa no Saldus novada. Mamma Linda Rusmane mazulīti sagaidījusi 1. janvāra rītā 8.32. Viņa stāsta, ka meitiņas piedzimšana šajā dienā bijusi tēta Raimonda Kunga klusībā izteiktā vēlēšanās. Linda stāsta: „Izjutās, ieraugot tikko dzimušo meitiņu, ir tik tiešām neaprakstāmas, un tas, ka iesojojām jaunajā gadā kā pirmās, padarīja to visu vēl īpašāku. Dienu iepriekš ar Aleksas tēti katrs ievēlējāmies vēlēšanos, un izrādījās: tieši tētis lūdzis, lai mazā ierodas jau nākamajā dienā. Un tā arī notika. Jaunais gads mūsu ģimenē noteikti ir iesācies lieliski!”

Aleksa vecākiem ir pirmais bērniņš, un vārdu abi izvēlējušies kopā. Variantu bijis daudz, taču, rūpīgi izšķirstot kalendāru, nolēmuši, ka tieši tur neierakstītais vārds Aleksa būs īstais: „Datums ir tikai skaitlis – dienai nozīmīgumu tomēr piešķiram paši, un vārdu pie mums atnāca pats. Ieraudzījām, iepatikās, apskatījām tā nozīmi un sapratām: jā, tas ir īstais. Pēc tam bija visādas zīmīgas sakritības – visur, kur gājām vai skatījāmies, to redzējām un pie tā palikām, jo likās, ka tā ir kā zīme no augšas.” Aleksa piedzimusi 53 cm gara un 3,2 kg smaga.

Elisa Rudzīte, Lindas Rusmanes arhīva foto



MANAS ATZIŅAS

„Pasaule ir maināma ar mazām lietām”



Rimants Safonovs, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Kuldīgas biznesa inkubatora vecākais projektu vadītājs

■ **Latvijā mani visvairāk iepriecina** mazas lietas, kas pārsteidzošā kārtā kļūst lielas, tā iedvesmojot citus.
■ **Latvijā mani visvairāk apbēdina** neapmierinātības izrādīšana, citu aizvainojot, izsmejojot, aizskarot.
■ **Kuldīgā mani iepriecina** aktīvie cilvēki, kuri mūsu pilsētai neļauj apstāties pie sasniegtā.
■ **Kuldīgā mani apbēdina** fakts, ka tai vēl nav profesionālas vizuālās identitātes, kas radītu vienotu pilsētas stāstu un ne tikai labāk *pārdotu* mūsu preces un pakalpojumus, bet arī pašiem ļautu sakārtot ļoti sadrumstaloto piedāvājumu un tās iedzīvotājiem dotu dzidrāku pašapziņu.
■ **Vislielākā vēlēšanās:** lai no manas profesionālās darbības ir arī kāds vērtīgs pienesums. Kaut neliels, bet lai ir! Mūsu pilsētai un mūsu novadiem: Kuldīgas, Skrundas un Alsungas.

■ **Būtu labi, ja manā nozarē** būtu vairāk enerģisku, nesavtīgu un pašreizējā cilvēku.
■ **Man darbā vissvarīgākais** ir cilvēciskums.
■ **Ja būtu jāmaina nodarbošanās, tad es turpinātu darīt** ko tādu, kas sabiedrībai dotu vērtīgu pienesumu. Pasaule ir maināma ar mazām lietām.
■ **Mans moto:** „Labis vairo labo. Pastāvēs, kas pārvērtīsies.”
■ **Vērtīgākā dzīves mācība** – pasaule ir apaļa: darot labu, tu saņemsi to atpakaļ; darot sliktu, neko labu nevari sagaidīt.
■ **Es dzīvē nekad negribētu** pazaudēt cilvēciskumu.
■ **Smieklīgākais, kas ar mani atgadījies.** Nezinu, cik tas smieklīgi, bet vizītes laikā Valsts prezidents Raimonds Vējonis man pasniedza savu pašportretu rāmīti. Pēc tam iedomājos, kā diez izskatītos, ja arī es būtu sagatavojis savu portretu un uzdāvinātu viņam. Vai viņš to noliktu Rīgas pilī uz kamīna malas? Un ko jautātu ārvalstu viesi, vizītē redzot tur manu foto?
■ **No saviem vecākiem** un vecāsmamma esmu mantojis atieksmi pret darbu un cilvēkiem, kurus tajā satieku.
■ **Mani visvairāk iedvesmo darītāji** – izdarītāji. Cilvēki, kuri nevis lieki runā, bet grib, ceļas, iet un dara. Un beigās arī izdara. Man ļoti paveicies – es ar tādiem strādāju kopā.

DECEMBRĪ MŪŽĪBĀ AIZGĀJUŠĪ

Kuldīgas novads	Dzintra Padrevica (1950)	Georgijs Katlis (1948)	Regina Švarca (1929)	Ojārs Usāns (1940)
Ārija Kalniņa (1936)	Jānis Stilis (1941)	Viktors Suha (1951)	Aldis Bauers (1960)	Velta Elza Balode (1926)
Valentīna Krūmiņa (1940)	Anita Braže (1954)	Dzidra Bukāte (1929)	Agris Ginters (1950)	Aigars Grīns (1950)
Ustīna Šefanovska (1938)	Irma Anna Grundmane (1929)	Maija Anna Grava (1940)	Santa Pērkone (1975)	Genovefa Kampāne (1935)
Vasiļijs Jakobiščuks (1948)	Miervaldis Gūthofs (1941)	Antra Viķe (1964)	Lūcija Lūciņa (1933)	Laima Bergsone (1938)
Imants Kalniņš (1952)	Lailla Stepiņa (1970)	Kārlis Grosbards (1930)	Olga Lapiņa (1940)	
Ausma Putniņa (1940)	Skaidrīte Krūmiņa (1956)	Ansis Millers (1927)	Skrundas novads	(Sagatavots pēc dzimtsarakstu nodaļu informācijas)
Anita Kņūtiņa (1936)	Jana Rozentāle (1972)	Jānis Vītoliņš (1947)	Milda Stība (1931)	
Anita Ciekause (1938)		Alberts Gailis (1930)	Valija Bergmane (1937)	

NEDEĻAS VIESIS

Spītība – īpašība, kas ved pie rezultāta

Kuldīdznieks MĀRIS ROZENTĀLS vairākkārt guvis panākumus dažāda mēroga spēkavīru sacensībās. Viņam ir gan Eiropas čempiona tituls, gan trīsreiz izcīnīta pasaules čempionāta bronzas godalga. Vēl Mārim pieder vairāki pasaules rekordi atsevišķās disciplīnās. Šodien, kad jāievēro pandēmijas ierobežojumi, Māris uztur sevi fiziskajā formā, nododas arī ziemas peldei, bet ik rītu vairākas stundas velta ķīniešu valodas apguvei. Par panākumiem starptautiskās sacensībās un ilggadēju dzimtas pilsētas vārda nešanu pasaulē Māris saņēmis Kuldīgas novada Goda balvu.

Kāds tev bija aizvadītais gads?

Ar nožēlu jāsaka, ka tukšs. Bija paredzēts piedalīties vairākos turnīros. Bet svarīgākais – pirmais pasaules čempionāts spēkavīriem svāra kategorijā 105 kg vecumā 40+, un tam būtu bijis jānotiek šeit, Kuldīgā. Gatavojos ļoti stingrā režīmā. Turnīrā būtu bijis viens no favorītiem, jo neviens vēl manu rezultātu smaguma celšanā nav labojis – tie ir 380 kg. Biju pirmais, kas pirms trīs gadiem centās pacelt 400 kg, un līdz rezultātam pietrūka divu centimetru. Tas nekā – nepārdzīvoju, es vismaz centos. Vēl viss priekšā. Redzēs, ko nesīs jaunais gads. Gatavošos tādā pašā režīmā. Ļoti ceru, ka sacensības būs.

Vai trenējies tikpat aktīvi kā tad, kad gaidāmas sacensības?

Nosacīti. Svaru zāle gan ir ciet. Individuālos treniņus aizvada bijušajā *Lauktehnikā*, kur atrodas inventārs. Ziemā tie nav tik intensīvi, jo nav jābūt rezultātam, bet sportistam sevi formā jāuztur.

Vai pērn tomēr izdevās piedalīties kādās sacensībās?

Latvijā paspēju. Arī viens no maniem audzēkņiem Jānis Sleckus – viņam otrā vieta, mazliet pietrūka, lai kļūtu par valsts čempionu. Otrs audzēkņis Oskars Martužans šajās sacensībās izcīnīja trešo vietu. Pēc tam bija Baltijas čempionāts komandām. Startēju kopā ar Jāni un Oskaru. Piekāpāmies vien lietuviešu spēkavīriem, izcīnot otro vietu. Vēl abi puiši startēja Eiropas kausa izcīņā Lietuvā, Oskars ieguva trešo vietu, bet Jānis piedzīvoja smagu kājas traumu. Bija smaga atveseļošanās, bet nu ir atpakaļ ierindā.

11 mēneši, kad Polijā atkal norāvu lielo kājas kvadricepsa muskuli. Atlabšanas posms bija grūts. Arēji esmu spēcīgs, bet iekšēji esmu ar trauslu dvēselīti kā jebkurš cits cilvēks – salūzu. Taču blakus bija sieva, un viņa prata pateikt pareizos vārdus. Saņēmos, strādāju un esmu atpakaļ ierindā. Man teica, ka varbūt laiks beigt – vecums. Bet tas ir tikai skaitlis pašē, un es jūtos labi. Man patīk tas, ko daru. Tas ir mans dzīves mērķis.

Cik audzēkņu tev ir?

Vairāki. Viņi dod motivāciju strādāt. Ir jābūt arī stingram. Jau vairāk nekā desmit gadus darbojas spēkavīru komanda *Rozental Team*. Bez Jāņa un Oskara tagad trenējas arī Andris Dilāns, Valentīns Kleivinskis.

Ikvienam jauniešiem jānodarbojas ar sportu, jo tas disciplinē un uzlabo veselību. Es savu dzīvi ved treniņiem vairs nevaru iedomāties. Mans moto, ko mācu arī citiem: nekad nepadoties. Cenšos, lai audzēkņi sasniegtu labākus rezultātus nekā es. Slikti ir tas treneris, kas nevar iemācīt vēl labāk. Es cenšos, un puišiem sanāk. Piemēram, Valentīnam 18 gados ir neoficiāls pasaules rekords balķu celšanā – 155 kg.

Kāpēc neoficiāls?

Šogad Lietuvā bija paredzēts pasaules čempionāts. Ja Valentīns tur startētu, būtu ieskaitīts oficiāli. Bet tas kovids...

„Mans moto, ko mācu arī citiem: nekad nepadoties. Cenšos, lai audzēkņi sasniegtu labākus rezultātus nekā es.”

„Mans moto, ko mācu arī citiem: nekad nepadoties. Cenšos, lai audzēkņi sasniegtu labākus rezultātus nekā es.”

„Mans moto, ko mācu arī citiem: nekad nepadoties. Cenšos, lai audzēkņi sasniegtu labākus rezultātus nekā es.”

Cik gadus hallē Piltenes ielā darbojas tava svaru zāle? 17. Svaru zāle vairāk ir tāda hobia lieta. No tās nav lielu ieņēmumu, vasarā pat ir neliels minūsiņš. Bet tai ir savs interesentu loks. Parasti cilvēkiem jaunā gada lielā



Māris ir ziemas peldētājs jau 11 sezonas.

kā apņemšanās ir sākt sportot. Bet šogad zāle ciet... Cenšos domāt pozitīvi. Vienmēr jau gribam vairāk. Tomēr nav svarīgi, cik daudz tev ir, bet gan tas, cik laimīgs esi ar to, kas tev ir.

Smagatlētikā nevienu iekšā nevelku – tas ir ļoti grūti. Esmu pats tam procesam izgājis cauri. Izvēli ne mirkli neesmu nožēlojis. Bet tas ir arī traumatisks. Redzot, kā puiši satraumējušies, ļoti pārdzīvoju, cenšos atlabšanas procesā palīdzēt, kā vien spēju.

„Bet kas liek turpināt?”

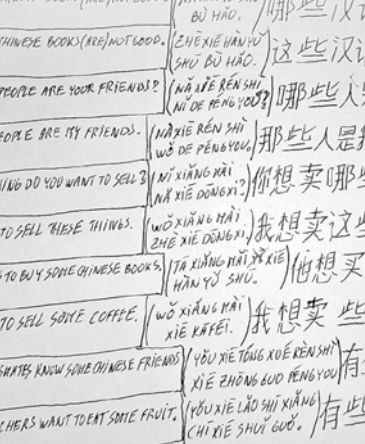
Emocijas un adrenalīns. Citiem tā ir maksāšana. Man – spēkavīru sports, kurā esmu jau 26 gadus. Nav bijušas pauzes – vienmēr esmu trenējies. Man patīk darbs treniņieru zālē, kur ikvienam visu izstāstu, parādu. Arī manas meiteņes – sieva Laila, meitas Kristiāna un Laurēna – sporto. Mūsu ģime-

nē nevienam nav kaitīgu ieradumu. Mūsu dzīvesveids ir aktīvs un veselīgs. Svarīgi, ka ģimene mani atbalsta. Sieva vienmēr visu kārtītevi ir, bet gan tas, cik laimīgs esi ar to, kas tev ir.

Smagatlētikā nevienu iekšā nevelku – tas ir ļoti grūti. Esmu pats tam procesam izgājis cauri. Izvēli ne mirkli neesmu nožēlojis. Bet tas ir arī traumatisks. Redzot, kā puiši satraumējušies, ļoti pārdzīvoju, cenšos atlabšanas procesā palīdzēt, kā vien spēju.

„Bet kas liek turpināt?” Emocijas un adrenalīns. Citiem tā ir maksāšana. Man – spēkavīru sports, kurā esmu jau 26 gadus. Nav bijušas pauzes – vienmēr esmu trenējies. Man patīk darbs treniņieru zālē, kur ikvienam visu izstāstu, parādu. Arī manas meiteņes – sieva Laila, meitas Kristiāna un Laurēna – sporto. Mūsu ģime-

„Nav svarīgi, cik daudz tev ir, bet gan tas, cik laimīgs esi ar to, kas tev ir.”



Pusotru gadu pašmācībā Māris apgūst ķīniešu valodu. Ar tālejošu nolūku.

savā svāra kategorijā. Tas bija īss brīdis, jo tas īsti neaizrāva. Nebija arī viegli. Nedēļā 13 treniņu, kārtīgs režīms.

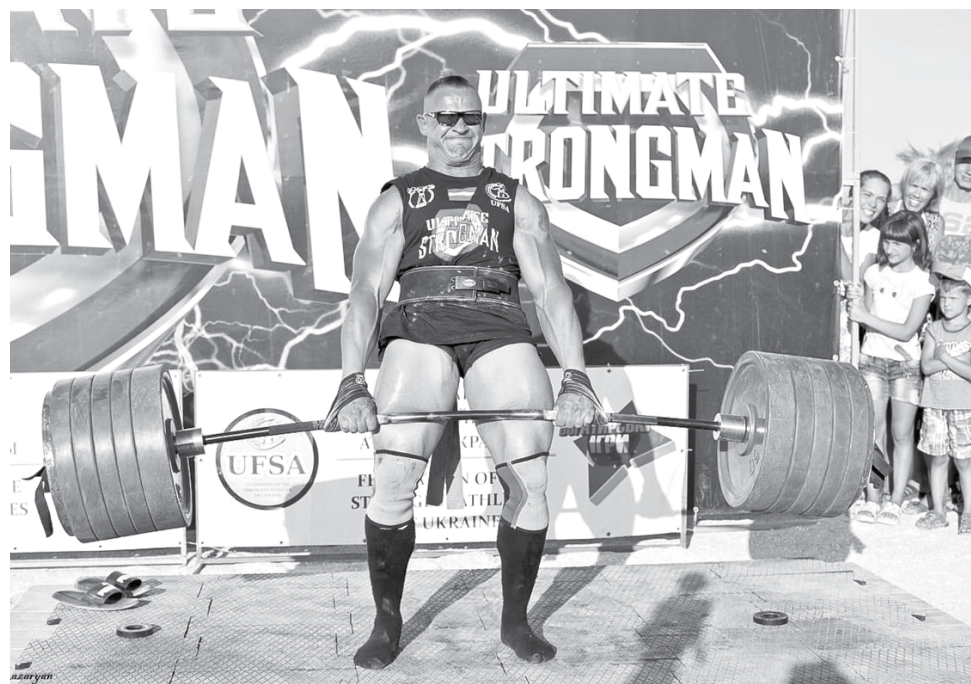
2001. gadā man piedāvāja piedalīties spēkavīros. Pirmajās sacensībās iepatīkās, un pat nepaliku pēdējais. Otrajā gadā Latvijas čempionātā jau izcīnīju otro vietu.

Sākumā inventāru bija izveidojis Hils (G.Hildebrands – aut.). Tagad inventārs ir *Lauktehnikā*, kur mana komanda trenējas. Katram vingrinājumam vajadzīgs nē tikai spēks, bet arī tehniskās prasmes. Inventārs nav nepieciešams. Inventārs viss lēts – šo gadu laikā viss tika iegādāts lēnām. Paldies pilsētas vadībai un citiem atbalstītājiem!

Vai vingrinājumi sacensībās tiek mainīti?

Ir standarta disciplīnas, kas ne-

Kuldīgas spēkavīrs Māris Rozentāls Arnolda Švarcenergera kausa izcīņā Amerikā, sasveicinoties ar Silvestru Stalloni.



„Mans asinainākais kausis. Pirms deviņiem mēnešiem Eiropas kausa izcīņā Polijā norāvu kājas lielo kvadricepsa muskuli. Atgriežoties ierindā, Ukrainā pasaules čempionātā 17 vīru konkurencē smaguma celšanā izcīnīju trešo vietu, paceļot 370 kilogramus.”



Ziemeļrijā, Belfāstā, pasaules čempionātā spēkavīriem līdz 105 kg pēdējā disciplīnā Māris izrāva trešo vietu. Šeit kopā ar sievu Lailu.



Pēc 19 gadu kopdzīves Māris un Laila Rozentālu kāzu diena 2017. gadā. Ipašajā notikumā klāt arī meitas Laurēna un Kristiāna.

kad nemainās, piemēram, atkņepu un balķu celšana, čemodānu un nēšu nešana. Bet ir tādas, kas tiek mīkstētas.

Kādā vecumā var sākt treniņus?

Spēkavīros ne agrāk kā 18 gadus. Jaunākiem vēl nav izveidojusies visa muskulatūra, cilvēks vēl nav nobriedis. Lai gan var darīt no 14 gadiem, bet ar maziem svariem. Blakus noteikti jābūt zināšanai, kā pareizi jāveic vingrinājumi. Jaunajam galvā ierākusies doma, ka visu vajag ātrāk, vairāk. Kad biju pārismit gadu vecumā, skatījies televizorā dažādu čempionātu un sapņoju reizi piedalīties pasaules čempionātā. Bet, kad sāku, man bija 19. No vienas puses – daudz, no otras – spēkavīriem labākais laiks.

Parādīties rezultātiem, auga popularitāte. Vai pārdzīvoji arī zvaigzņu slimību?

Pēc dabas esmu spītīgs. Sportā šī īpašība palīdz. Ja man ir mēr-

ķis, es to sasniegšu. Manējais bija nokļūt pasaules čempionātā. Gāju, darīju, nesēdēju mājās un nečikstēju. Visi, protams, nevar uzvarēt, bet var saņemt gandarījumu par paveikto. Pēc astoņiem gadiem treniņos pirmo reizi piedalījies pasaules čempionātā un izcīnīju septīto vietu. Ar laiku sacensību radās vēl nav nobriedis. Lai gan var darīt no 14 gadiem, bet ar maziem svariem. Blakus noteikti jābūt zināšanai, kā pareizi jāveic vingrinājumi. Jaunajam galvā ierākusies doma, ka visu vajag ātrāk, vairāk. Kad biju pārismit gadu vecumā, skatījies televizorā dažādu čempionātu un sapņoju reizi piedalīties pasaules čempionātā. Bet, kad sāku, man bija 19. No vienas puses – daudz, no otras – spēkavīriem labākais laiks.

Kas tagad notiek Latvijas spēkavīru sportā?

Situācija ir visai bāla. Pagājušogad notika tikai viens turnīrs.

Man pazīstams speciālists finanšu jomā stāstīja, ka cilvēks tagad baidot neziņa, un viņi naudu nevis tērē, bet nogulda. Savukārt paziņa, kurš strādā alkohola tirdzniecībā, krīzei varot teikt paldies, jo cilvēki, sēžot mājās, dzer. Alkohols tiek kot pirkt vairumā. Es savā mūžā neesmu ne pīlīti alkohola pagaršojis. Iespējams, ar to kādam šķietu divains. Bet tas nevienu apkārtējo neskar, un es jūtos labi.

Tiešām? Pat ne jaunības dulluma neesi garšojis?

Pilnīgi nemaz. Raksturs tāds. Esmu nesis un vedis mājās draudzē, kuri bijuši pārdzīvojuši. Arī pīpētājiem saku, lai met to lietu prom: tā nevis smaržo, bet smird.

Vai izvēlēties esi arī ēšanas ziņā?

Kopš startēju spēkavīros, 105 kilogramu svārs nav mainījies. Lai šajā grupā varētu startēt, svārs jākontrolē. Neceņšos sevi piebāzēt ar visādiem mēšiem. Protams, pa retam sevi palutinu. Sieva garšīgi gatavo ēst, liek klāt maz cukura, treknā krējuma. Saldumi man ļoti garšo. Ja es nevingrotu, noteikti būtu apvēlies. Redzu vienaudz ar lieliem vēderiem – viņiem grūti. Es tāds negribu būt.

Tāpēc svarīgi ir gan tas, cik uzņem, gan tas, cik patērē. Piemēram, auto ielej 20 litrus degvielas: nobrauksi desmit, otrie desmit

paliks. Nākamajā dienā atkal liesi divdesmit. Jāiztērē viss un pat vēl vairāk, lai nerodas krājumi. Tieši tas pats attiecināms uz lieko svāru. Meitenes, nākot uz zāli, jautā, kā notievēt: 70% ir virtuve, 30% – darbs ar sevi. Ar mirklā emocijām nekur tālu nevar tikt. Jābūt mērķim. Kad viens sasniegts, jādodas uz nākamo. Jāiztur pirmās 14 dienas, tad režīmam vajadzētu ieiet rītmā.

Ko darāt visi kopā?

Vasarās, izņemot pagājušo, sacensību ir daudz. Reiz rēķināju, ka brīva bija viena nedēļas nogale. Cik vien var, līdzī man dodas arī sieva. Kopā esam bijuši Amerikā, kur esmu sarokojies ar Silvestru Stalloni, Arnoldu Švarcenergeru. Arī uz Ķīnu, Poliju devāmies kopā.

Vēl mans vaļasprieks jau vienpadsmito sezonu ir peldēšana ziemā. Šīs peldes norūda, palīdz veselībai.

Pastāsti par ģimeni!

Kopā ar Lailu nodzīvojam 19 gadus, kad 2017. gada augustā beidzot apprecējāmies. Savā ziņā esmu vainīgs, ka šādu soli nespēju jau agrāk. Visur jau nevar būt ideāls. Arī man ir savi mīnusi kā jebkuram cilvēkam. Man ģimene ir numur viens. Vērtīgākie kausi ir manas meitas. Kristiānai ir divdesmit, viņu interesē skaistumkopšana, ir beiguši kursusi. Jaunākajai meitai Laurēnai ir septiņi gadi, viņa mācās Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā, ir apzināta. Esam stingri vecāki – cenšamies ierobežot laiku, ko pavadīt telefonā. Meita daudz skatās animācijas filmas krievu valodā, tā arī šo valodu ir apguvusi. Savā starpā, lai bērns nesaprastu, nevaram sazināties (smejas). Meita saka: „Ja vsjo poņimaju.” („Es visu saprotu.”)

Kā ķīniešu valodu mācīs: pašmācībā vai kursos?

Vairāk sanāk pašmācības ceļā. Sāku pirms pusotra gada. Apgūt valodu iedvesmoja brālis Agris, kuram pašam ir četras augstākās izglītības. Viņš teica, ka jānācās,

un es viņa sacītajā ieklausījos. Mājās katru dienu valodu mācos trīs stundas. Tiešsaistē iegādājos divus kursus. Tos pabeidzu, braucu uz ķīniešu valodas kursiem Ventspilī. Tagad atkal privāti. Valoda nav viegla: sākumā likās, ka esmu iegājis tumšā istabā un nesaprotu, vai priekšā galds vai krēsls. Tagad, uz nākamo. Jāiztur pirmās 14 dienas, tad režīmam vajadzētu ieiet rītmā.

Vēl mans vaļasprieks jau vienpadsmito sezonu ir peldēšana ziemā. Šīs peldes norūda, palīdz veselībai.

Pastāsti par ģimeni!

Kopā ar Lailu nodzīvojam 19 gadus, kad 2017. gada augustā beidzot apprecējāmies. Savā ziņā esmu vainīgs, ka šādu soli nespēju jau agrāk. Visur jau nevar būt ideāls. Arī man ir savi mīnusi kā jebkuram cilvēkam. Man ģimene ir numur viens. Vērtīgākie kausi ir manas meitas. Kristiānai ir divdesmit, viņu interesē skaistumkopšana, ir beiguši kursusi. Jaunākajai meitai Laurēnai ir septiņi gadi, viņa mācās Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā, ir apzināta. Esam stingri vecāki – cenšamies ierobežot laiku, ko pavadīt telefonā. Meita daudz skatās animācijas filmas krievu valodā, tā arī šo valodu ir apguvusi. Savā starpā, lai bērns nesaprastu, nevaram sazināties (smejas). Meita saka: „Ja vsjo poņimaju.” („Es visu saprotu.”)

Kā ķīniešu valodu mācīs: pašmācībā vai kursos?

Vairāk sanāk pašmācības ceļā. Sāku pirms pusotra gada. Apgūt valodu iedvesmoja brālis Agris, kuram pašam ir četras augstākās izglītības. Viņš teica, ka jānācās,

un es viņa sacītajā ieklausījos. Mājās katru dienu valodu mācos trīs stundas. Tiešsaistē iegādājos divus kursus. Tos pabeidzu, braucu uz ķīniešu valodas kursiem Ventspilī. Tagad atkal privāti. Valoda nav viegla: sākumā likās, ka esmu iegājis tumšā istabā un nesaprotu, vai priekšā galds vai krēsls. Tagad, uz nākamo. Jāiztur pirmās 14 dienas, tad režīmam vajadzētu ieiet rītmā.

Vēl mans vaļasprieks jau vienpadsmito sezonu ir peldēšana ziemā. Šīs peldes norūda, palīdz veselībai.

Vairāk sanāk pašmācības ceļā. Sāku pirms pusotra gada. Apgūt valodu iedvesmoja brālis Agris, kuram pašam ir četras augstākās izglītības. Viņš teica, ka jānācās,

MUZEJOS

Kuldīgā uzlabo gleznas

Trīs gleznas, kas ir Kuldīgas novada muzeja krājumā, ar meistara Arvila Vilkausa palīdzību tikušas pie jauniem rāmjiem. Turpmāk tās varēs ērti uzglabāt un arī eksponēt.

Galvenā krājuma glabātāja Elieta Pūrīte skaidro: „Gleznas rāmis paredzēts ne tikai skaidrumam, bet arī tam, lai mākslas darbu pasargātu, it īpaši, ja tas tiek uzglabāts plauktu sistēmā, – izņemot vai ieliekot to var sabojāt, piemēram, noberžot krāsu. Vēl rāmis gleznu pasargā, ja tā jāiepako un jātransportē.”

Ierāmēšanai izvēlēti trīs darbi: mākslinieka, izcilā novadnieka Indriķa Zeberiņa pašportrets (1962. gads), 19. gs. autora Maņkova *Vīrieša portrets* un nezināma 19. gs. autora *Nezināmas sievietes portrets*. Pirmos divus paredzēts izlikt krājuma atvērta-



Novadnieka Indriķa Zeberiņa pašportrets.

Muzeja arhīva foto

jā eksponē. Muzejā nav daudz mākslas darbu, kas attiecas uz 19. gs. vai senāku laiku, tāpēc uzlabot tiem saglabāšanas apstākļus ir prioritāte.

I. Zeberiņa pašportrets krājumā uzņemts ar parastu rāmi, kas

pienaglots pie kartona, uz kura ir gleznojums. Tagad šī glezna tikusi pie apakšrāmja, kāda tai iepriekš nebija, un laikmetam atbilstoša rāmja. Arī vīrieša un sievietes portrets ierāmēts atbilstoši gadsimtam.

Japānas lakotā pasaule

Ventspils muzejā Livonijas ordeņa pili līdz martam atradīsies izstāde *Nolapotā pasaule, kas iepazīstina ar japāņu tradicionālajiem sadzīves priekšmetiem, kuru rotāšanai izmantota laka.*

Kamēr izstādi apmeklēt nav iespējams, muzejs sniedz ieskatu tajā.

Japāņu laka tiek iegūta no sumahu dzimtai piederošā uruši jeb lakas koka *Toxicodendron vernicifluum* – viens no tā tuvākajiem un pazīstamākajiem *radniekiem* ir mango. Lakas koka sveķus iegūst, izdarot iegriezumus stumbrā. Pelēcīgie, ūdeņainie sveķi ir vācējiem bīstami – ne velti koka latīniskais nosaukums ir *indīgais koks*. Tajos ietilpstošā viela urušiols izraisa smagu dermatītu. Saskaņā ar skā-

bekli sveķi polimerizējas, un sacietējusī kārtiņa cilvēka veselībai nav kaitīga.

Uruši – sacietējusī, plastmasai līdzīgā kārtiņa, kādu veido polimerizējusies sveķi, jau sen piesaistījuši Dienvidaustrumāzijas tautu, īpaši japāņu uzmanību. Uruši lakas kārtiņa labi savienojas ar jebkuru materiālu, ideāli aizsargā pret bojājumiem. Ar laku tika pārklāti ne tikai koka izstrādājumi vien, bet arī ieroču un aizsargbrūņojuma metāla daļas, audums, keramika, arī samuraju cepures vai pat papīrs, darinot lakotus papīra šķīvjus.

Laika gaitā izstrādāta daudzveidīga dekoratīvā uruši lakošanas tehnoloģija.

Maki-e – zīmējums vai ornaments uz lakotas virsmas tiek

veidots, izmantojot laku, kurai ar bambusa caurulīti vai otu uzklāj plānu zelta vai cita metāla pulveri.

Raden – lakā, parasti melnā, tiek iestrādāts perlamutrs, veidojot vai nu raibu rakstu, vai noteiktu zīmējumu.

Činkin – lakotā virsmā ar smalku kalnu tiek iegravēts ornaments vai zīmējums, padziļinājuma līnijā ieklāta neiekrašota laka un uzklāts lapu zelts vai zelta pulveris. Pēc pulēšanas virsmā redzams iegravēto zelta līniju raksts.

Negoro – tehnika jeb stils, kurā melnajai pamatkārtai uzklāj plānu sarkanās lakas kārtu.

Cugaru – tehnika, kurā laka tiek biezi uzklāta daudzās kārtās un pulēta, veidojot savdabīgu neregulāru rakstu.

KINO

Jauns animācijas seriāls

Pirmizrādi piedzīvojuši Latvijā radītas bērniem un jauniešiem domātas animācijas komēdijas *Blinkijs* pirmā sērija.

„Blinkijs ir suns, kurš vēlas palikt netraucēts, gulšņāt uz iemīļotā dīvāna un skatīties nebeidzamās ziepju operas, taču diemžēl tas nav iespējams, jo saimnieks Brendons pastāvīgi iekuļas nepatīkšanās un Blinkijam nākas no komforta zonas iziet, lai viņu glābtu,” skaidro stāsta autors Juris Lisovs. Pirmā sērija jebkurā laikā ir skatāma lietotnē *Shortcut Films*, kā arī televīzijas *Helio iTV* sadaļā *Bērnu stūrītis*.

ŽURNĀLS

Pašiem mazākajiem

Klajā nācis žurnāls *Ucipuci* – krāsains un labestīgs izdevums bērniem no trim gadiem. Tā redaktore ir bērnu un pieaugušo grāmatu autore Zane Zusta.

Ucipuci ir zinātkāra pūcīte no bērnu iemīļotajām Zanes grāmatām: *Ucipuci meklē mājas* un *Ucipuci domā ārpus kastes*. Tagad tā katru mēnesi darbosies žurnālā. „Ideja par to bija jau kopš grāmatu tapšanas. Pandēmijas un mājas būšanas laiks iedeva papildu motivāciju – laiks ar bērnu ir apzināti jāplāno, un žurnāls *Ucipuci* to piedāvā.” Viena lapa vienmēr būs veidota tā, lai mazais var darboties kopā ar lielajiem brāļiem un māsām, attīstīt svarīgas prasmes – kopā ar pieaugušo burtot, domāt, krāsot, līmēt, griezt.

Redaktore, rakstniece un divu dēlu mamma Z. Zusta raksta arī pieaugušajiem. Stāstu grāmata *Tarakāni manā galvā* kļuva par 2018. gada nogales dižpārdokli. Veiksmīgs bija arī psiholoģiskais romāns *Aiz durvīm*, bet tikko pie lasītājiem nonācis trešais darbs – *Tarakāni tavā galvā. Stāsti par vīriešiem*.



SPORTS

Var pieteikties finansējumam

Līdz 15. janvāra 16.00 Kuldīgas novada pašvaldība izsludinājusi konkursu uz finansējumu sportistu, klubu un sporta pasākumu atbalstam šogad.

Uz to var pretendēt Kuldīgas novadā deklarēti sportisti, reģistrētie novada sporta klubi un komandas un pasākumu organizatori, kuri plāno tos rīkot novadā.

Domes sporta un veselības veicināšanas komisijai pieteikumi jānodod Kuldīgā, Baznīcas ielā 1, jāiesūta e-pastā: dome@kuldiga.lv vai jāiesniedz portālā *Latvija.lv*, pievienojot attiecīgo anketu (Nr. 1., 2., 3), kas atrodama vietnē *www.kuldiga.lv*.

LABDARĪBA

Atbalstot talantus

Līdz 15. janvārim darbu turpina labdarības tālrunis 90067080, pa kuru ikviens var ziedot 1,42 eiro fondam *Nāc līdzās! bērnu un jauniešu talantu attīstībai*.

Decembrī Ventspils koncertzālē *Latvija* notika gada emocionālākais koncerts *Nāc līdzās Ziemassvētkos!*, kurā kopā ar laureātiem uzstājās labās sirds mākslinieki, jo viņi ziedo savu laiku un talantu, lai būtu kopā ar bērniem un jauniešiem ar īpašām vajadzībām.

DABĀ

Ventspilī pulkstenis ar akmeņiem

Piejūras brīvdabas muzejā Ventspilī laiku skaita Zlēku muižas pulkstenis, kas savulaik rotāja klētis frontonu. To esot darinājis muižas kalējs.

Zlēku muižas komplekss reiz bija viens no skaistākajiem arhitektūras paraugiem Latvijā. Tas celts 18. gadsimta sākumā un piederējis fon Bēru dzimtai. Pēc 1920. gada agrārās reformas, kad muiža sadalīta jaunsaimecībās, nekohtais ansamblis sāka degradēties. Otrā pasaules kara laikā 1944. gada rudenī kungu mājā bija ierīkots no Rīgas evakuētais vācu armijas hospitālis, pārvaldnieka mājā dzīvoja personāls. Muižas pils nodega 1945. gadā. Patlaban ēkas ir izpostītas. Daudzu –

doktorāta, teātra, virtuves – vairs nav. Citas pēckara gados ir pārbūvētas, neskarti palikuši vienīgi vārtu portāli.

1947. gadā toreizējais Ventspils muzeja direktors Andrejs Šules pulksteni ar laukakmeņiem atsvares izcēlis no drupām un pārvedis uz pilsētu, bet savu namiņu Piejūras brīvdabas muzejā tas atradīs 1962. gadā. Ilgus gadus pulksteni pieskatīja un uzvilka muzeja labais gars Imants Dimza. 2008. gadā Jūrkalnes kalējs Ainārs Rullis pulksteņa mehānismu atjaunoja, izgatavojot dažas detaļas. Pēc restaurācijas tas atkal skaita stundas, diennaktī nobīdoties tikai par desmit minūtēm, tomēr zvana mehānisma darbību meistariem vēl nav izdevies atklāt.

Liepājā – skrituļotājiem un velosipēdistiem

Gada nogalē Liepājas sporta un aktīvās atpūtas teritorijā Zirgu salā nodots riteņbraukšanas un skrituļošanas ceļš.

Izbūvēts un labiekārtots 1,2 km garš, trīs metrus plats, asfaltēts ceļš, ko sniegotā ziemā varēs izmantot kā slēpošanas trasi. Paraleli tai ierīkota 70 m skeitborda trase.

Lūkot Babītes pilskalnu

Babītes pilskalns, kas atrodas Jūrmalā, ir laba vieta, kur izbaudītu mieru un būt dabā, turpat ir robeža ar Babītes novadu.

Babītes pilskalns jeb Poļu kalns atrodas Rīgas–Ventspils šosejas kreisajā pusē pie Varkaļu kanāla starp Lielupi un Babītes ezeru, pavisam netālu no Rīgas. Tas ir 9 m augsts valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis. 13. gadsimtā svarīgo tirdzniecības ceļu malā atradās viens no Sēlijas un Zemgales bīskapijas pārvaldes centriem – Babātes jeb Svētās Marijas pils.

Skatu platforma Kocēnos

Kocēnu novada Zilākalna virsotnē Imanta kalniņā uzbūvēta skatu platforma ar barjeru un soliņiem.

Pie takas, kas uz virsotni ved no Zilākalna ciemata puses, izlikts informatīvs stends. Tas izdarīts pašvaldības projektā *Dabas lieguma un svētvietas Zilākalns infrastruktūras uzlabošana*.

PĀRDOD

SEAT CORDOBA. Tālr. 27152111.

No Vācijas – **FORD FUSION**, 1,6, D, 2009, sudraba krāsā, paaugstināts klīrens, TA, 2550 EUR. Tālr. 26318731.

KVIEŠUS. Tālr. 29560864.

SIENU ar piegādi. Tālr. 29185228.

SIENU rulonos. Mazo greifera **IEKRĀVĒJU PMG-0,2** (uz riteņiem, piekabīnmu). Tālr. 25903804.

Pārdod **ĶIPLOKUS.** Tālr. 23375624.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu kuriņām **BRIKETES** ar piegādi. Cena: 130 eiro. Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā, tikai 128,80 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU.** Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU.** Tālr. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumus **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Pārdod sausu **MALKU** maisos. Tālr. 27811870.

PĒRK

MEŽUS, cirmsas, malku. Tālr. 26544462.

Pērku **RAGUS.** Tālr. 22728888.

AUTOMAŠĪNU *Zaporožec* un **MO-TOBLOKU.** Tālr. 22463820.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 28679476.

JAWA, rez. daļas. Tālr. 26553414.

MAINA

Pašvaldības divistabu **DZĪVOKLI** pret pašvaldības trīsistabu dzīvokli. Tālr. 28940857.

DAŽĀDI

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

REMONTĒJAM, BŪVĒJAM – kvalitatīvi. Ziemas cenas. Tālr. 26551758.

Ēku siltināšana ar **EKOVAITI.** Aizpildām ēku gaisa spraugas. Tālr. 25624247.

Veicam visu veidu darbus ar **EKSKAVATORU-IEKRĀVĒJU** (dažādi kausi). Ir atskaldāmais āmurs. Tālr. 26334660.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzis novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; tpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana. Tālr. 27226777.



www.kurzemnieks.lv

Abonē e-avīzi
un lasi jaunākās ziņas savā datorā!

PATEICĪBA

Liels paldies visiem, kas bija kopā ar mums skumjajā brīdī, mūsu mīļo sievu, māti LAIMU BERGSONI izvadot pēdējā gaitā.

Sērojošie – vīrs, meita, dēls

LĪDZJŪTĪBAS

*Ka tā mana māmuliņa
Sauls mūžu dzīvojusi,
Gana būtu mīļu vārdu,
Gana gardu kumosīņu.*

/T.dz./

Izsakām līdzjūtību Vitai Strautiņai, no māmuļas atvadoties.

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma saime

Kluss starojums no mātes.

Klusums tīrs.

Te neejiet,

Te – viņa ziedējusi.

/A.Rancāne./

Izsakām līdzjūtību Vitai Strautiņai, māmuļu aizsaulē pavadot.

KTTT ēdināšanas nodaļa

*Pāri sirmām kapu priedēm
Pāršalc Tavas dzīves stāsts.
Pāri darbam, sāpēm, ilgām
Baltu, vieglu smilšu klāsts.*

/M.Svīre./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Dacei Pušilovai, māmuļu mūžībā aizvadot.

Raņķu pagasta pārvalde

Vai, zemīte, tev pietrūka

Smilšu gultā gulētāju,

Ka tu viņu arī sauci

Zem savām velēnām.

/T.dz./

Skumjā brīdī esam kopā ar Austru, no māsas AUSMAS atvadoties.

Inta, Ināra, Līga

Starp baltiem gubu mākoņiem maza

zvaigznīte spīd,

Tā kāda dvēselīte, kas tagad debesu mājās mīt...

/S.Brasla./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Agritai, tēvu mūžībā pavadot.

Bijušie PII Ābelīte darbabiedri

Viss par reklāmu **Kurzemniekā!**
Tālrunis 63324881.

NO LIKUMSARGU IKDIENAS**Ar izsaukumu maldina, neievēro komandantstundu**

Informē Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes speciāliste Madara Šeršņova.

No 31. decembra līdz 6. janvārim Kuldīgas iecirknī sākti 49 administratīvo pārkāpumu procesi, no tiem 41 par ārkārtējās situācijas ierobežojumu neievērošanu, vēl vairāki par transportlīdzekļa vadīšanu reibumā. Bet par braukšanu dzērumā bez tiesībām – trīs kriminālprocesi. Divi administratīvie procesi sākti par ceļu satiksmes negadījumiem. Vienā sievietes vadīta automašīna uzbrauca betona stabam un ceļa barjerai, otrajā notikusi divu auto sadursme.

Sākts arī process par nepamatotu izsaukumu. 31. decembrī saņemta informācija, ka Kurmāles pagastā notiek ģimenes konflikts. Ierodoties noskaidrots, ka konflikta nav, un sieviete stiprā reibumā nespēja pamatot, kāpēc zvanījusi. Izelpā konstatētas 3,52 promiles, un no paskaidrojuma sniegšanas viņa atteicās. Naudas sods – 35 eiro.

Tāpat bijuši pārkāpumi, neievērojot mājseidi. 31. decembrī ap 2.00 Valsts policija Kuldīgas estrādē pamanīja vīrieti, kuram bija pašapliecinājuma veidlapa par došanos ārpus dzīves un darba vietas. Noskaidrots, ka darbu viņš beidzis 22.00 un dzīves un darba vieta atrodas pavisam citā pilsētas daļā. Vīrietis atteicās atklāt, kur četras stundas atradies. Izskaidrots, ka, beidzot darbu, bija jādodas mājās, nevis ciemos, sāks administratīvais process.

Mājseide, kad bez attaisnojoša iemesla nakts stundās nedrīkst atrasties ārpus dzīvesvietas, ir viegli ievērojama. Ja tas netiek darīts, par rīcību jāatbild. Arī turpmāk policija sadarbībā ar citiem dienestiem pastiprināti uzraudzīs, lai drošības prasības tiek ievērotas. Valsts policija atgādina, ka mājseide no 22.00 līdz 5.00 ir spēkā vēl no 8. līdz 10. janvārim.

GRIBU ZINĀT**Par menovazīna šķīdumu**

Kādēļ aptiekās vairs nav nopērkams menovazīna šķīdums? Labi noderēja, kad ir savilkts kakls, piemēram. Ar ko to var aizstāt?

Kuldīgas aptiekās paskaidroja, ka Rīgas Farmaceutiskā fabrika (RFF) šo šķīdumu vairs neražo. Aizstāt to varot ar smērējamiem pretsāpju līdzekļiem, par ko jājautā farmaceitiem. RFF pārstāve paskaidroja, ka var arī no ģimenes ārsta dabūt recepti un ka aptiekā šo šķīdumu vajadzētu pagatavot, bet rūpnīca to vairs neražo.

Par dambreti neredzīgajiem

Kur tādu var nopirkt?

Liepājas neredzīgo biedrības Kuldīgas nodaļas vadītāja Kristīne Dzintare iesaka meklēt Tiflotehnikas centra veikalā Rīgā, Braila ielā 5. Centra darbinieki apstiprināja, ka dambreti var nopirkt, sazinoties pa tālr. 29118781.

Par kašķi

Kā paglābties no kašķa? Medicīnā nespēj palīdzēt pat par lielu naudu.

Portālā *Arsts.lv* teikts, ka kašķis ir lipīga ādas slimība, ko izraisa kašķa ērcīte, un to iegūst no slimā cilvēka tiešā saskarē vai arī no inficētiem sadzīves priekšmetiem. Slimībai raksturīga izteikta nieze vakaros un naktīs un sakašījumi tajās vietās, kur zem ādas atrodas ērcīte.

Ar kašķi slimo jebkura vecuma un sociālā slāņa cilvēki, tomēr biežāk to konstatē bērniem un tiem, kuri dzīvo pārapdzīvotās vietās, kur netiek ievērota higiēna. Uz ādas redzamas mazas, sarkanas pumpiņas – tās nokasot, veidojas krevēlītes, kā arī S burtam līdzīgas kašķa ērcītes ra-

dītas ejas. Visbiežāk izpaušmes var redzēt plaukstu pirkststarpās, apakšdelmu, vēdera, sānu, jostas daļas, sēžas un potīšu ādā.

Izvērtējot slimības smagumu un plašumu, ārsts izraksta pret-parazitārus līdzekļus, kas ērcītes iznīcina: permetrīna gelu, benzilbenzoāta šķīdumu, sēra ziedi, ivermektīna losjonu u.c. Ja va-jag, tad arī pretalerģijas preparātus. Jāatceras, ka ārstēšana jāsaņem visiem ģimenes locekļiem pat tad, ja sūdzību nav, jo kašķis ir lipīga slimība un var notikt atkārtota inficēšanās. Papildus visa gultas veļa un apģērbs jāmazgā 60 grādu temperatūrā.

Terapijas laikā un pēc tās vēl jālieto mitrinoši ķermeņa krēmi, jo ārstnieciskie ādu sausina, un

tas var radīt maldīgu iespaidu, ka kašķis nav izārstēts, jo nieze saglabājas.

Ja šķiet, ka ārsta ieteiktais nelīdz, var pamēģināt tautas līdzekļus, piemēram, pulveri samaltas lauru lapas, kas vienādās daļās sajauktas ar sviestu. Pirms uzsmērēšanas vēlams ieiet karstā dušā.

Palīdzot arī cinka vai sēra ziede, mērcēšanās augu vannā (der strutenes, savvaļas rozmarīns, bērza lapas, kumelītes, egļu sku-jas, kadiķis u.c.). 100 g drogu pēc izvēles aplej ar litru verdoša ūdens, 15 minūtes patur, izkāš un pievieno vannas ūdenim. Niezi mazinot arī lavandas, piparmēru, rozmarīna un citas ēteriskās eļļas. Bet pati svarīgākā ir tīrība.

VĀRDADIENAS

No 9. līdz 16. janvārim

- 9. Kaspars (8871), Aksels (375), Alta (23)
 - 10. Tatjana (21 580), Dorisa (7)
 - 11. Smaida (251), Franciska (93)
 - 12. Reinis (3684), Reina (66), Reinholds (82), Renāts (439)
 - 13. Harijs (1770), Ārijs (214), Āris (571), Aira (432)
 - 14. Roberts (9573), Roberta (173), Raitis (2891), Raitis (46)
 - 15. Fēlikss (238), Felicita (122)
 - 16. Lidija (6003), Lida (157)
- Populārākie: Tatjana un Roberts.**

„Gribēju būt Roze”

Roberta Balode, mācās Latvijas Universitātes Juridiskajā fakultātē:

– Mana mamma ir skolotāja. Viņas klasē kādreiz mācījās meitene Roberta. Pirms tam mamma tādu vārdu nebija dzirdējusi, un viņai patika gan meitene, gan vārds. Aktīva esot bijusi. Vēl mammai patīk tādi sieviešu vārdi, kas atvasināti no vīriešu vārdiem. Kad biju maza, man pašai nepatika – droši vien tieši tādēļ, ka citiem nebiju tādu dzirdējusi. Es gribēju, lai mani sauc kā princesi. Gribēju būt Roze. Tagad man vārds ļoti patīk, un Kuldīgā pazīstu vairākas Robertas. Šī ir maza pilsēta, un te tas jau kļuvis tā kā ierasts, bet Rīgā, kur mācos, daudziem šķiet neierasts. To mēdz piemirst, mēdz nosaukt citā vārdā, piemēram, par Rebeku.



JOKI

- Dzirdēju, ka esi apprecējies. Kā klājas?
- Kā teātrī... Vienas vienīgas scēnas.
-
- Viņš man pateica, ka es esot ļoti nevērīgs sarunu biedrs, un vēl kaut ko tur...
-
- Vai degvīnu jau glāzītēs salēji?
- Jā, salēju!
- Gan sev, gan man?
- Jā, gan sev, gan man.
-
- Vecums – tas ir tāds stāvoklis, kad ikvienu jaunu izjūtu traktē kā simptomu.

KONSULTĒJIES KULDĪGĀ

KULDĪGAS SLIMNĪCĀ, AIZPUTES IELĀ 22 KONSULTĒS UN PIENĒMS PACIENTUS ĀRSTI:

20. JANVĀRĪ



Dr. VITA PRIEDĪTE
“Veselības centrs 4” filiāles
“Dermatoloģijas klīnika”
dermatoloģe.

CENAS:
Dermatologa
konsultācija:
35 EUR
Optiskā
dermatoskopija:
10 EUR

22. JANVĀRĪ



Dr. INTS ŪDRIS
“Veselības centrs 4” filiāles
“Baltijas Vēnu klīnika” asinsvadu ķirurgs,
flebologs. Klīnikas vadošais speciālists.
RAKUS asinsvadu ķirurgs.

Flebologa
konsultācija+
kāju vēnu
DUPLEX
sonogrāfija
40 EUR

Pieraksts pa tālr.: **27 866 655**

darba dienās
9:00-17:00



Konsultācija
Jūsu mežā.

- ▲ Pieredzējušu speciālistu konsultācija par meža apsaimniekošanu.
 - ▲ Izstrādāsim Jūsu meža apsaimniekošanas plānu.
 - ▲ Veiksim meža atjaunošanas un kopšanas darbus.
- Zvaniet mums
29147496.**



SIA «Vika Wood»
kokzāģētava PĒRK
egles un priedes zāģbaļķus.

Sīkāka informācija pa tālruni **26443376**.
Papildu informācija www.vikawood.lv.



PĒRK
cirsmas
mežu īpašumā
skujkoku zāģbaļķus

Zvaniet, nāciet, vienosimies, piedāvāsim Jums visizdevīgāko risinājumu!

**PAUĞSTINĀTAS CENAS!
APMAKSA TŪLĪTĒJA!**

BEZMAKŠAS ZĀĞBAĻĶU TRANSPORTS
privātpersonām no Ventspils, Kuldīgas un Dundagas novadiem

- Cirsmas, meža īpašumi:
tālr. 63624364, 29403378;
- Zāģbaļķi: tālr. 29141474;
- Transporta pakalpojumi:
tālr. 29133213, 26551033

www.kurekss.lv

SIA LATEIRA

■ Pērk cirsmas, meža īpašumus.

- Pērk ozola un oša kamīnmalku (3m): mežā, pie ceļa vai ražotnē.
- Palīdz noformēt dokumentus.
- Veic cirsmu stigošanu, dastošanu, novērtēšanu.

☎ 27030802 (tīpašumi, cirsmas),
29997742 (kamīnmalka),
✉ info@lateira.lv.

LAIKA PROGNOZE

Aukstums atkarīgs no virpuļa

Jaunais gads sācies ar plānāku vai biežāku sniega kārtu un nelielu aukstumu, bet meteoroloģiskā ziema vēl nav iestājusies, jo temperatūra svārstījies ap nulli, bet piecas dienas pēc kārtas zem tās nav turējiesies.

Tuvākajās dienās sals nav gaidāms, taču tālāk tās ir neskaidras – iespējams, janvāra otrajā pusē aukstuma vilnis tomēr atnāks. Kā feisbukā skaidro LTV ziņu komentētājs Toms Bricis, meteorologi visā ziemeļu puslodē seko līdzīgai atmosfēras norisēm virs Arktikas, jo tās var izraisīt aukstuma vilņus gan Eiropā, gan Amerikā, bet nevienam neesot skaidrs, kā tas beigsies. To ietekmēs polārais virpulis. Visaukstākais gaiss šajā laikā ir Arktikā, un parasti to iekļauj spēcīga vēja plūsma, kas neļauj tam plūst tālāk uz dienvidiem. Taču ik pa laikam šī josla nav pietiekami spēcīga un aukstumu ne-

notur – tas diezgan haotiski plūst uz dienvidiem, sadaloties vairākos virzienos. Tīkmēr pašā Arktikā ieplūst siltums. Virpulis sācis plūst, bet nav zināms, kas būs tālāk. Līdzīgi vērojumi bija pagājušajā ziemā, tomēr spēcīgs arktiskais gaiss Eiropā neieplūda.

Meteostacijas Kurzemē rāda, ka turpmāk ievērojama sala nebūs, taču dienas izskatīsies ziemīgas, jo ik pa laikam uzsnigs. Brīvdienās būs no –2 līdz –6 grādiem. Aukstāk kļūs svētdien, bet par aukstuma vilni to nevarēs saukt. Sestdien Viduskurzemē mērens ziemeļi līdz 3 m/sek., svētdien vējš pūtīs no D/DR. Sniegs gaidāms arī nākamās nedēļas sākumā, bet kļūs par dažiem grādiem siltāk: otrdien būs jau plusos. Nokrišņi var pāriet slapja sniega veidā. Pastiprināsies D vēji ar brāzmām līdz 17 m/sek. piekrastē.

Daina Tāfelberga

ATTIECĪBAS

Savs viedoklis jāpasaka laikus



Līga Ruperte, psiholoģe, psihoterapeite

Kā otram cilvēkam labāk pateikt nepatīkamu ziņu? Man ir pat divas šādas sarunas priekšā. Viena – darbavietā, proti, pateikt kolēģei, ka jau ilgi bieži vien padaru viņas darbu, kamēr viņa ir lēnāka, neapsviedīgāka, bet naudu saņemam vienādu. Ka negribu tā turpināt. Un otra ir saruna ar jauno kaimiņieni, briestu jau visu gadu. Viņa mūsu kopīgajā kāpņu telpā nekad neslauka, nemazgā trepes un gaiteni. Es tik tīru un iekšēji uz viņu dusmojos, bet pateikt nevaru!

Nepatīkamas lietas cilāt ir grūti, taču vēl grūtāk ir ilgstoši paciest sajūtu, ka jācieš otra pārdarījums. Šādās situācijās ir svarīgi savas domas izteikt neuzbrūkošā veidā, ar konkrētiem faktiem. Turklāt labi ir to darīt jau uzreiz, tiklīdz izskatās, ka darbu sadale nav vienlīdzīga. Tas svarīgi, lai otram nerastos iespaids, ka viss kārtībā. Ir neiespējami izmantot to cilvēku, kurš neļaujas izmantoties, bet savs viedoklis par situāciju jāizsaka, un otrs jāaicina meklēt abpusēji apmierinošu risinājumu. Ja esat jau ilgu laiku darījusi kolēģes darbu, neko neteikdama, tad īsti neliekas, ka tagad varētu kolēģi par to sākt vainot.

Ar kaimiņieni ir līdzīgi. Nezinu, kad un kāpēc sākt darīt darbu, kas bija jādara citam, bet vienīgais, ko varu ieteikt: to nedarīt turpmāk. Kaimiņieni varētu aicināt izveidot kopīgo pienākumu sarakstu un noteikt dienas, kad un kas katram būs jādara. Un, ja viņa vēl joprojām nedara to, kas darāms, jāatgādina, ka visiem tiem, kuri lieto vienu kāpņu telpu, jātīra vienlīdzīgi.